

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

№ 7/1

от 06.12.2024 г.

Перевод

Об утверждении Положения о животных-компаньонах с и без владельцев из мун. Бэлць

В соответствии со ст. 14 Закона № 436-XVI от 28.12.2006 г. о местном публичном управлении, Законом № 231-XVI от 20.07.2006 г. об идентификации и регистрации животных, Законом № 221 от 19.10.2007 г. о ветеринарно-санитарной деятельности, Законом № 239-XVI от 13.11.2008 г. о прозрачности процесса принятия решений, Постановлением Правительства № 174 от 29.03.2023 г. «Об утверждении Ветеринарно-санитарной нормы, устанавливающей меры профилактики и контроля бешенства животных», Постановлением Правительства № 967 от 09.08.2016 г. «О механизме публичных консультаций с гражданским обществом в процессе принятия решений», решением Совета мун. Бэлць № 3/8 от 24.04.2024 г. «Об инициировании процедур публичных консультаций с гражданским обществом в процессе принятия решения «Об утверждении Правил содержания собак, кошек и других животных на территории муниципия Бэлць в новой редакции, а также Регламента о порядке отлова, транспортировки, учета и регистрации безнадзорных животных, сбора трупов павших животных, их захоронения (утилизации) на территории муниципия Бэлць» и учитывая рекомендации, поступившие в ходе публичных консультаций, –

Совет муниципия Бэлць РЕШИЛ:

1. Утвердить Положение о животных-компаньонах с и без владельцев из муниципия Бэлць согласно приложению к настоящему решению.
2. Признать утратившим силу решение Совета мун. Бэлць № 5/14 от 24.06.2010 г. «Об утверждении правил содержания собак и кошек на территории мун. Бэлць».
3. Уполномочить примара мун. Бэлць г-на Александра Петкова обеспечить:
  - 3.1. дополнение штатного расписания примэрии мун. Бэлць Отделом контроля и защиты животных мун. Бэлць в составе Управления коммунального хозяйства и его полное функционирование;
  - 3.2. разработку и запуск электронной базы данных животных-компаньонов мун. Бэлць;
  - 3.3. исполнение данного решения в соответствии с действующим законодательством и ежегодно учитывать необходимость планирования финансовых средств для реализации требований настоящего Положения.
4. Обязать Публичное Учреждение «Центр приюта для бездомных животных в мун. Бэлць» применять распоряжения в пределах и в соответствии с Положением о животных-компаньонах с и без владельцев из муниципия Бэлць.
5. Контроль за исполнением данного решения возложить на специализированные консультативные комиссии по праву и дисциплине, по финансово-экономической деятельности, по муниципальному хозяйству, управлению имуществом и защите окружающей среды.

Председательствующий на VII
внеочередном заседании Совета
муниципия Бэлць

Едуард Плешка

Контрассигнует:
Секретарь Совета
муниципия Бэлць

Ирина Сердюк

Regulament privind animalele de companie cu și fără stăpân din mun. Bălți

C U P R I N S

Capitolul I

Dispoziții generale și competențele APL mun. Bălți

1. Dispoziții generale.
2. Noțiuni principale.
3. Competențele APL în domeniul animalelor de companie cu și fără stăpân din mun. Bălți.

Capitolul II

Întreținerea animalelor de companie pe teritoriul mun. Bălți

4. Drepturile și obligațiile proprietarului/deținătorului animalelor de companie.
5. Modul de înregistrare a animalelor de companie.
6. Deținerea animalelor de companie.
7. Restricții pentru deținătorii/prorietarii de animale.
8. Deținerea câinilor care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului/deținătorii animalelor și raselor de câini potențial periculoși, interzise pentru reproducere.
9. Reguli de plimbare și amenajare a terenurilor pentru plimbarea câinilor.
10. Norme privind transportarea animalelor de companie în transportul public urban.
11. Deținerea animalelor exotice și sălbatice.
12. Vânzarea, cumpărarea și reproducerea în scopuri comerciale a animalelor de companie.
13. Reguli de întreținere a animalelor în zoomagazine, zone de contact, zone de agrement cu animale.
14. Eutanasierea animalelor de companie în cabinetele și clinicile veterinare.
15. Decesul animalelor de companie, înhumarea sau eliminarea cadavrelor animalelor.

Capitolul III

Gestionarea, capturarea, transportarea, întreținerea și evidența animalelor de companie fără stăpân din mun. Bălți.

16. Gestionarea animalelor fără stăpân.
17. Capturarea animalelor de companie fără stăpân.
18. Transportarea animalelor capturate.
19. Primirea și înregistrarea animalelor capturate.
20. Întreținerea animalelor în cadrul Centrului de întreținere, sterilizare și adopție a animalelor (în continuare CÎSA).
21. Controlul veterinar în CÎSA.
22. Sterilizarea animalelor.
23. Programul de capturare sterilizare microcipare vaccinare eliberare (mai departe CSMVE).
24. Custodia animalelor fără stăpân.
25. Returnarea animalelor pierdute stăpânilor.
26. Adopția animalelor din CÎSA.
27. Accesul publicului în CÎSA.
28. Adăposturi pentru animalele de companie cu și fără stăpân, private sau ale organizațiilor necomerciale.

29. Eutanasierea animalelor fără stăpân din CÎSA, azilul public
30. Colectarea, înhumarea cadavrelor de animale.

Capitolul IV

Control, monitorizare și control public.

31. Supravegherea video în cadrul CÎSA.
32. Evidența în CÎSA și azilul public.
33. Controlul public.
34. Drepturile și obligațiile Secției de control și protecția animalelor (mai departe SCPA) și CÎSA privind transparența.
35. Răspunderea în CÎSA și SCPA.
36. Consiliul de Supraveghere în domeniul animalelor.
37. Organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor.
38. Organizațiile locale și alte organizații
39. Controlul respectării Regulamentului cu și fără stăpân din mun. Bălți
40. Responsabilitatea proprietarilor animalelor de companie pentru nerespectarea Regulamentului.
41. Dispoziții finale

Anexe

1. Anexa nr.1 - Rasele de câini care necesită o responsabilitate specială
2. Anexa nr.1/a - Lista raselor de câini potențial periculoși interzise pentru reproducere
3. Anexa nr.2 - Terenurile pentru plimbarea și dresajul animalelor de companie.
4. Anexa nr.3 - Registre, tabele, acte - pentru evidența în CÎSA și SCPA.
5. Anexa nr.4 - Procedura de selectare a reprezentanților în Consiliul de supraveghere în domeniul animalelor și Comisia de eutanasiere.
6. Anexa nr.5 - Funcționarea Consiliului de supraveghere din domeniul animalelor.

Capitolul I

Dispoziții generale și competențele APL mun. Bălți

1. Dispoziții generale

- 1.1. Prezentul Regulament privind animalele de companie cu și fără stăpân din mun. Bălți (în continuare – Regulament) este elaborat în conformitate cu Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002, Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008, Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar-veterinară.
- 1.2. Prezentul Regulament stabilește procedura unică de întreținere a animalelor de companie cu și fără stăpân pe teritoriul municipiului Bălți, cu scopul asigurării condițiilor favorabile pentru coexistența armonioasă a oamenilor și animalelor, stabilind drepturile și obligațiile deținătorilor de animale.
- 1.3. Prezentul Regulament este obligatoriu pentru toți proprietarii de animale, persoane fizice și juridice din municipiul Bălți, indiferent de forma de proprietate și de subordonare departamentală.
- 1.4. Prezentul Regulament se bazează pe următoarele principii:
  - 1) responsabilizarea deținătorilor de animale de companie;
  - 2) tratarea animalelor drept o ființă vie, care poate simți și suferi, și care necesită respect și atitudine umană;
  - 3) evidența animalelor de companie cu și fără stăpân;
  - 4) utilizarea metodelor umane pentru a gestiona numărul animalelor de companie cu și fără stăpân;
  - 5) sterilizarea, înregistrarea, microciparea, adopția ca metode de bază pentru controlul și reglarea numărului animalelor cu și fără stăpân;
  - 6) transparența activității APL, instituțiilor publice, întreprinderilor municipale și serviciilor specializate în domeniul animalelor cu și fără stăpân;
  - 7) controlul executării Regulamentului dat;
  - 8) colaborarea deschisă a APL cu organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor și voluntarii.

2. Noțiuni principale

- 2.1. În prezentul Regulament se utilizează următoarele noțiuni:

abandonarea animalului - lăsarea animalului de companie pe domeniul public sau privat, fără hrană, adăpost și îngrijire medicală; inclusiv și lăsarea intenționată a animalului la întreținerea temporară a persoanei fizice sau juridice, în aziluri, în clinici veterinare, în hotele, fără acordul lor sau după expirarea termenului de întreținere temporar convenit;

adăpost/azil pentru animale - unitate special amenajată, în conformitate cu legislația în vigoare, destinată pentru întreținerea animalelor cu și fără stăpân, ajutor veterinar, găsirea noului sau fostului proprietar pentru animale. În adăpost pot fi întreținute, de asemenea, și animale de companie plasate, în caz de necesitate, la cererea proprietarului, pentru o perioadă anumită de timp, cu plata corespunzătoare a costurilor de întreținere a animalelor plasate;

adopție - procedura de asumare a responsabilității din partea unei persoane fizice sau juridice pentru un animal de companie cu sau fără stăpân, din: CÎSA, adăpost pentru animale, de la fostul proprietar sau direct din habitat, în conformitate cu cerințele prevăzute de prezentul Regulament;

agresiune provocată - agresiune cauzată de acțiunile omului, cum ar fi urmărirea animalului, aplicarea de lovituri, inclusiv cu mâna, piciorul sau cu orice alt obiect (băț, piatră etc.), precum și intrarea pe teritoriul ori în spațiul protejat de câine, ori comportamentul agresiv asupra câinelui ori asupra deținătorului acestuia de către un alt animal sau un alt om;

animal de companie - animal deținut sau destinat a fi deținut de către om din speciile:

- a) câini (*Canis lupus familiaris*);
- b) pisici (*Felis silvestris catus*);
- c) dihori domestici (*Mustela putorius furo*);
- d) nevertebrate (cu excepția albinelor, a moluștelor din încrengătura Mollusca și a crustaceelor din subîncrengătura Crustacea);
- e) animale acvatice ornamentale;
- f) amfibieni;
- g) reptile;
- h) păsări: specii de păsări, altele decât găini, curci, bibilici, rațe, găște, prepelițe, porumbei, fazani, potârnicși și păsări alergătoare (Ratitae);
- i) mamifere: rozătoare și iepuri altele decât cele destinate producției de alimente, mini porc (Miniature Pigs), Ariciul african pitic (*Atelerix albiventris*);
- k) precum și orice animale care pot trăi lângă om, pentru companie, mediu emoțional confortabil sau asistență, dar care nu sunt interzise de legislația Republicii Moldova;

animal de companie fără stăpân - un animal aflat într-un loc public, în afara posesiei proprietarului sau a unei persoane responsabile pentru întreținerea animalului, necontrolat, abandonat, vagabond, inclusiv, înregistrat prin modul stabilit, cât și cele care trăiesc de sine stătător pe parcursul multor generații în loc public, având capacitatea de a se reproduce în afara controlului uman;

atitudine umană față de animale - acțiuni care corespund cerințelor de protecție a animalelor împotriva tratamentului crud și presupun o atitudine binevoitoare față de animale, asigurând bunăstarea acestora și îmbunătățirea calității vieții lor etc.;

Baza de Date Electronică a Animalelor de Companie din municipiul Bălți (BDEACB) - sistem informațional-analitic automatizat de colectare, stocare și prelucrare a datelor cu privire la animalele de companie microcipate din mun. Bălți și proprietarii lor;

capturarea animalelor - set de măsuri pentru prinderea și transportarea animalelor la punctul de întreținere temporară sau azil;

câini de talie mică - mărimea cărora nu depășește 10 kg, rasele cele mai populare fiind: Toy Terrier, Teckel, Pudel pitic, Cocker Spaniel, Bulldog francez;

câine care manifestă comportament agresiv - câine care prin acțiunile și comportamentul său, fără a fi provocat, de către oameni și alte animale, ar putea vătăma alte ființe sau ar cauza pagube materiale, fapt atestat de reclamant și martor, confirmat printr-un proces-verbal sau alt act corespunzător, întocmit în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova de către poliție, ANSA sau SCPA;

câini care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului - câinii din anexa nr. 1 și anexa nr. 1/a (câini potențial periculoși).

CÎSA - Centrul/azil/punctele de întreținere temporară/adăpost public (municipal), destinat pentru întreținerea, sterilizarea, asistența veterinară și adopția animalelor din mun. Bălți, fondat de Consiliul municipal Bălți, care include și serviciul de capturare a animalelor;

crotaliere - atașarea unei crotalii unice, prevăzute de SCPA, la urechea animalului;

contractor (contractant) - persoană juridică sau întreprinzător individual care încheie un contract (acord) cu subdiviziunea Primăriei mun. Bălți, din care face parte SCPA, privind executarea serviciilor de capturare, transportare, crotaliere, sterilizare a animalelor fără stăpân și întreținerea lor în spațiile de îngrijire temporară, sub controlul și coordonarea obligatorie, din partea SCPA;

cruzime față de animale - comiterea acțiunilor intenționate sau neintenționate, împotriva animalelor, inclusiv a animalelor fără stăpân, care pot provoca sau au provocat chinuri acestora, le-au cauzat dureri fizice, suferințe, inclusiv vătămări corporale, răniri, decese sau alte vătămări aduse vieții sau sănătății unui animal (inclusiv tortura unui animal, foamea, setea, bătaia, încălcarea regulilor de întreținere și alte acțiuni);

CSMVE - metoda umană de reglare numerică a animalelor fără stăpân, prin - capturarea, sterilizarea, microciparea, crotalierea, vaccinarea antirabică și eliberarea în locul capturării a animalelor fără stăpân, conform Regulamentului dat și numai prin coordonarea cu SCPA;

curator - persoană care a luat asupra sa, în mod oficial, custodia animalului (animalelor) fără adăpost și care asigură animalele cu hrană, apă, supravegherea veterinară și care a semnat Acordul de responsabilitate cu SCPA;

deținător al BDEACB - Primăria mun. Bălți, sau persoana juridică, autorizată de către Primăria mun. Bălți, în gestiunea căreia se află Baza de Date Electronică a Animalelor de Companie din municipiul Bălți, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;

Operator al BDEACB - persoana juridică care a semnat contract cu Primăria mun. Bălți, pentru introducerea datelor despre proprietar și animalul în BDEACB, cum ar fi clinicile veterinare, aziluri, cluburi chinologice ș.a.

Deținător a animalelor de companie – persoană fizică sau juridică care are în posesie permanentă animale, în calitate de proprietar de animale și/sau deținător de exploatație, sau de îngrijitor temporar al animalelor. Această categorie include, fără excepție, conducătorii mijloacelor de transport în care se află animale, precum și administratorii adăposturilor de animale;

dispozitiv de citire (scanner) - aparat electronic de emisie-recepție, fix sau portabil, care permite verificarea numărului marcajului electronic conținut în microcip și citirea acestui număr de la distanță;

eutanasierea – metodă de provocare, de către medic veterinar profesionist, a sacrificării intenționate a animalului, prin procedee rapide și nedureroase, fără a-i provoca acestuia anxietate sau frică, prin injecția unor medicamente, aprobate pentru utilizare în aceste scopuri de către autoritățile competente de stat ale Republicii Moldova. În sensul prezentului Regulament, eutanasia reprezintă o excepție;

înregistrarea animalelor de companie - introducerea în Baza de Date Electronică Unică a animalelor de companie din municipiul Bălți, a datelor despre animalul de companie microcipat: numărul microcipului, specia, rasa, sexul, vârsta, etc. și a informației despre persoana care deține animalul;

întreținerea animalelor - un set de măsuri privind îngrijirea umană a animalelor;

lesă scurtă - lesă, lungimea căreia până la 1,0 m;

loc sau spațiu pentru plimbatul animalelor - teritoriu pentru plimbatul în aer liber al animalelor, cu condiția respectării prezentului Regulament;

microcip (transponder) - element de emisie-recepție, care în cazul activării dispozitivului de citire (scanner) transmite numărul de identificare (codul de marcaj electronic) al animalului de companie;

microcipare - implantarea sub pielea animalului a unei capsule sterile care conține un microcip (transponder) cu un cod electronic;

marcajul animalelor - proces de aplicare pe urechi și/sau pe gât a crotaliilor, zgărzilor, microcipurilor, care nu afectează viața și comportamentul animalelor;

plimbatul câinilor - aflarea temporară a câinilor în prezența proprietarilor acestora sau a persoanelor care îi substituie, în spațiu deschis, în afara locului permanent de trai al acestor câini, în scopul satisfacerii nevoilor fiziologice și dezvoltării armonioase a acestora.

proprietarul animalelor de companie - persoana care este indicată în pașaportul sau în carnetul veterinar al animalului;

SCPA (Secția de control și protecția animalelor) - o subdiviziune din cadrul Primăriei mun. Bălți, împuternicită de Consiliul municipal Bălți, pentru elaborarea strategiilor, normativelor, contractelor, planurilor de măsuri precum și altor activități în domeniul animalelor cu și fără stăpân din mun. Bălți, inclusiv și cele stipulate în Regulament dat;

sterilizarea/castrarea animalelor - intervenție chirurgicală efectuată sub anestezie, pentru privarea femelelor și masculilor de posibilitatea de a se reproduce, prin metoda de ovariohisterectomie pentru femele și orhiectomie pentru masculi;

valoarea genetică – dacă un animal deține certificat de origine/proveniență cu informație despre buneii și părinții animalului;

zonă de carantină - spațiu special amenajat, încăperi sau părți ale acestora, destinate pentru întreținerea temporară a animalelor de companie, în cazul necesității de izolare temporară a acestora.

3. Competențele APL în domeniul animalelor cu și fără stăpân din mun. Bălți

3.1. Consiliului municipal are următorii atribuții:

- 1) să asigure buna funcționare a CÎSA;
- 2) să aprobe surse financiare, pentru buna funcționalitate CÎSA, SCPA, pentru realizarea proiectelor și strategiilor în domeniul animalelor cu și fără stăpân din mun. Bălți;
- 3) controlul implementării Regulamentului dat;
- 4) să creeze Consiliul de supraveghere în domeniul animalelor și să asigure buna funcționare a lui;
- 5) să creeze Comisia de eutanasiere și să asigure buna funcționare a ei;
- 6) să conlucreze cu organizațiile necomerciale și voluntarii privind protecția animalelor.

3.2. Primăria mun. Bălți are următoarele atribuții:

- 1) să creeze Secția de control și protecție a animalelor;
- 2) să asigure buna funcționare a SCPA;
- 3) să nu creeze impedimente privind funcționarea SCPA, realizarea proiectelor sau planurilor de măsuri în domeniul animalelor, implementarea Regulamentului;
- 4) să asigure implementarea proiectelor, planurilor de măsuri, sau alte acțiuni necesare în domeniul animalelor cu și fără stăpân elaborate de SCPA sau de Consiliul municipal Bălți.
- 5) să asigure transparența în procesul activității SCPA;
- 6) să conlucreze cu organizațiile necomerciale și voluntarii privind protecția animalelor.

3.3. Atribuțiile SCPA:

- 1) să elaboreze strategii, planuri de măsuri și alte activități privind controlul, evidența, protecția și reglarea umană a numărului animalelor cu și fără stăpân din mun. Bălți;
- 2) să asigure controlul respectării prezentului Regulament, de către persoane fizice și juridice din mun. Bălți;

- 3) să asigure controlul și monitorizarea activității organizațiilor care desfășoară activități de capturare, sterilizare, înregistrare, întreținere, înhumare și altor activități privind animalele cu și fără stăpân (CÎSA, Adaposturi, și alte);
  - 4) să determine teritoriul și să asigure cu echipamentul necesar locurile și zonele/terenurile pentru plimbarea sau antrenarea câinilor;
  - 5) să ofere cetățenilor informații privind regulile de întreținere a animalelor de companie cu și fără stăpân din mun. Bălți;
  - 6) să inițieze, elaboreze și să participe la elaborarea planurilor, actelor, regulamentelor, contractelor, deciziilor, propunerilor de lege ferenda și altor acțiuni care se referă la animale, întreținerea și bunăstarea lor;
  - 7) să participe în cadrul comisiilor, ședințelor, întâlnirilor, meselor rotunde și altor întruniri organizate de Consiliul municipal Bălți sau Primăria mun. Bălți, ministere și Parlamentul Republicii Moldova;
  - 8) să elaboreze și promoveze programul municipal pentru adopția animalelor.
  - 9) să elaboreze și să propună alocații bugetare în bugetul anual necesar pentru activități în domeniul animalelor cu și fără stăpân;
  - 10) să organizeze înregistrarea (microciparea) animalelor de companie în Baza Unică electronică a animalelor de companie din mun. Bălți;
  - 11) să colaboreze cu primăriile localităților din componența mun. Bălți în vederea elaborării și implementării strategiilor comune în domeniul controlului animalelor de companie cu și fără stăpân;
  - 12) să colaboreze cu organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor sau azilurile pentru animale din mun. Bălți, să sprijine activitățile lor și să dezvolte împreună planuri și activități în domeniul controlului și protecției animalelor;
  - 13) să desfășoare activități educaționale informative pe tema atitudinii umane și responsabile față de animale;
  - 14) să organizeze enumerarea odată la doi ani, a animalelor fără stăpân din mun. Bălți;
  - 15) să execute alte activități care vizează controlul și protejarea animalelor.
- 3.4. Anual, Primăria mun. Bălți elaborează și lansează programe subvenționate pentru microciparea și sterilizarea câinilor și pisicilor cu și fără stăpân din mun. Bălți.
- 3.5. Anual, în luna februarie, SCPA prezintă Primarului mun. Bălți, Consiliului municipal și publică pe pagina-web oficială a primăriei mun. Bălți raportul privind activitatea pentru anul precedent și planuri și strategii pe anul curent.
- 3.6. Trimestrial, SCPA prezintă Primarului mun. Bălți, Consiliului municipal raportul de activitate și implementare a Regulamentului în mun. Bălți, cu publicarea informațiilor respective pe pagina-web oficială a primăriei mun. Bălți.

Capitolul II

Întreținerea animalelor de companie pe teritoriul mun. Bălți

4. Drepturile și obligațiile proprietarului/deținătorului animalelor de companie.

- 4.1. Proprietarul și deținătorul animalului de companie are dreptul:
- 4.1.1. să achiziționeze, să procure și să transmită animalul conform legislației Republicii Moldova (inclusiv prin vânzare, dăruire, împrumut, schimb, etc.);
  - 4.1.2. să i se ofere de către instituțiile competente informații despre regulile de deținere a animalelor în municipiul Bălți;
  - 4.1.3. să obțină informațiile necesare de la serviciile de capturare a animalelor fără stăpân, precum și de la organizațiile municipale de întreținere animalelor, referitoare la activitatea pe care o desfășoară acestea privind capturarea, deținerea, eutanasia animalelor și alte activități conexe;
  - 4.1.4. să aibă acces liber și să plimbe animalul în locurile special amenajate pentru plimbatul și dresajul animalelor în rezidențele locative;
  - 4.1.5. să dispună de posibilitatea plimbării animalului de companie în afară locului de întreținere, pentru satisfacerea nevoilor lui fiziologice și biologice;

- 4.1.6. să ceară compensarea prejudiciului moral și material, suferit ca urmare a confiscării ilegale, uciderii animalului, capturării sau furtului acestuia;
- 4.1.7. să participe cu animalul care îi aparține la expoziții, concursuri, atracții și alte evenimente cu participarea animalelor în municipiul Bălți;
- 4.1.8. să dispună de dreptul de a nu fi descriminat sau hărțuit, sau amenințat din partea nimănui, și în orice formă pe cauză că el este un deținător de animale sau are grijă de animale, inclusiv și cele fără stăpân;
- 4.1.9. să participe la programe de subvenționare oferite de către Primăria mun. Bălți privind sterilizarea și microciparea animalelor;
- 4.1.10. să aibă acces la asistența veterinară subvenționată și vaccinarea antirabica gratuită din partea statului;
- 4.1.11. să beneficieze de implicarea din partea SCPA și CÎSA în cazul dacă animalul a fost pierdut sau furat, și în cazul dacă animalul a nimerit în situații dificile (a căzut undeva, a fost închis, sau a fost blocat ș.a.);
- 4.1.12. să fie informat și să participe în procesul de elaborare a actelor, deciziilor în privința animalelor cu și fără stăpân;
- 4.1.13. să dispună de dreptul la scutiri de taxe, dacă animalul este sterilizat sau adoptat din azil/adăpost/CÎSA sau de pe stradă de curatori;
- 4.1.14. să dispună de un loc special (cimitir) SSamenajat de înhumare a animalelor de companie decedate.

4.2. Persoana care deține animale de companie este obligată:

- 4.2.1. să respecte cu strictețe prezentul Regulament;
- 4.2.2. să asigure la timp, începând cu vârsta de 3 luni a animalului, înregistrarea (microciparea) și vaccinarea anuală obligatorie, în conformitate cu normele sanitar-veterinare stabilite de legislația Republicii Moldovei. Câinii de serviciu ai structurilor de stat se înregistrează conform regulilor interioare ale instituției;
- 4.2.3. să efectueze sterilizarea obligatorie a câinilor și pisicilor de rasă comună (fără rasă), metisii, câinii potențial periculoși din anexa nr. 1a, și de rasă cei care nu au valoare genetică, odată cu atingerea de către aceștia a vârstei de 6 luni. Excepția la sterilizare au animalele a căror stare de sănătate nu permite desfășurarea unei asemenea intervenții chirurgicale de către un medic veterinar, și este confirmată documental. Câini pensionarilor și familiilor social vulnerabile sunt sterilizate gratis în campanii organizate de primăria mun.Bălți;
- 4.2.4. să manifeste un comportament uman față de animale și să nu maltrateze animalele;
  - 4.2.4.1. să nu abandoneze animalele și/sau puii lor și să ia măsurile necesare pentru a nu lăsa animalele să devină libere fără supraveghere;
- 4.2.5. să asigure întreținerea și participarea animalelor în diferite activități, în conformitate cu normele sanitar-veterinare;
- 4.2.6. să asigure animalul:
  - a) zilnic cu hrană proaspătă, acces permanent la apă curată, într-o cantitate suficientă pentru existența normală a acestuia, luând în considerare caracteristicile biologice și starea de sănătate;
  - b) cu activitate fizică, mișcare, nevoia de somn, contact cu mediul natural sau cu alte animale de specie în caz de necesitate;
  - c) cu încăpere în care persistă o temperatură optimă, care nu amenință sănătății și vieții animalului;
  - d) cu condiții de întreținere, necesare pentru satisfacerea necesităților biologice, fiziologice, psihologice, naturale specifice acestei specii de animale.
  - e) să țină în condiții curate, fără murdărie, miros neplăcut sau antisănătare.
- 4.2.7. să asigure profilaxia și tratarea la timp a bolilor. În mod regulat, cel puțin o dată la 6 luni, să asigure un tratament preventiv al câinilor și pisicilor împotriva paraziților de piele și helminților. În toate cazurile de îmbolnăvire sau în cazurile de suspectare de îmbolnăvire a animalelor, să contacteze imediat instituțiile veterinare, respectând cu strictețe recomandările specialistului, ca urmare a rezultatelor investigațiilor. Să manifeste un comportament uman față de animale.

- 4.2.8. să poartă răspundere pentru comportamentul animalului, care ar cauza pericol pentru sănătatea altor animale sau sănătatea cetățenilor și să asigure recuperarea prejudiciului material;
- 4.2.9. să ofere, în mod liber, la prima lor cerere, animalul pentru examinare, cercetare diagnostică și efectuare a tratamentelor terapeutice și profilactice, inoculări, vaccinare sau microcipare, cu acordarea asistenței necesare specialiștilor instituțiilor veterinare;
- 4.2.10. să raporteze ANSA despre cazurile de moarte subită, îmbolnăvire concomitentă a mai multor animale sau despre comportamentul neobișnuit al acestora. Până la sosirea medicilor veterinari, să ia măsuri pentru a izola animalele suspecte de boală, precum și păstrarea cadavrelor animalelor, suspectate de boală;
- 4.2.11. câinii, pisicile și dihorii domestici care au mușcat, au zgâriat persoane, precum și câinii, pisicile și dihorii domestici cu simptome suspecte de rabie, care au mușcat, au zgâriat sau au lins persoane ori alte animale sunt puse sub supraveghere sanitară veterinară, în condiții de izolare și securitate, în cuști sau boxe, în funcție de posibilitățile locale de asigurare a acestor condiții. Ținerea sub supraveghere sanitară veterinară se face la domiciliul proprietarului instruit în măsurile de protecție sau la o unitate medicală veterinară. Despre fiecare caz trebuie să fie informată și ANSA;
- 4.2.11.1. câinii, pisicile și dihorii domestici care se țin sub supraveghere sanitară veterinară trebuie examinați clinic, în mod obligatoriu, de către medicul veterinar oficial sau medicul veterinar din cadrul circumscripției sanitare veterinare, în termen de 24 de ore de la anunțarea suspiciunii, precum și în ziua a 5-a, a 10-a, a 14-a, a 21-a și a 30-a de la data producerii mușcăturii, zgârieturii sau linsului. Atunci când condițiile permit, examenul clinic al animalelor se face zilnic, pe toată perioada de supraveghere sanitar-veterinară;
- 4.2.12. în cazul imposibilității întreținerii în continuare a animalului, să transmită animalul unei alte persoane, unui azil pentru animale fără adăpost sau să se adreseze SCPA;
- 4.2.12.1. transmiterea/vânzarea/oferirea în dar animalului se face pe baza actului de predare-primire, cu informația despre câine, fostul și noul proprietar. Actul de predare-primire se perfectează în 2 exemplare;
- 4.2.13. în cazul decesului animalului, dintr-o cauză ce nu este asociată cu prezența unei boli infecțioase, să contacteze organizația specializată pentru înhumare sau eliminare a cadavrului animalului. Proprietarul animalului decedat are dreptul să-l îngroape fără a-l transfera către o organizație specializată, cu condiție disponibilității unui loc special desemnat de ANSA sau de Primăria mun. Bălți și respectării prevederilor sanitare-veterinare;
- 4.2.14. să nu creeze disconfort și să respecte drepturile locatarilor, vecinilor. Să ia măsuri pentru a preveni zgomotul produs de animale (lătratul, urlatul și scheunatul) pe o perioadă persistentă de timp în spațiile rezidențiale, în curțile clădirilor rezidențiale private și gospodăriile, și să ia măsuri pentru a preveni răspândirea mirosurilor neplăcute din locurile în care sunt întreținute animalele de companie;
- 4.2.14.1. să ia măsurile necesare pentru a preveni murdărirea sau deteriorarea spațiilor de folosință comună (holuri, scări, spații verzi) de către animalele pe care le dețin, iar dacă acest lucru s-a produs, să efectueze din cont personal curățenia, dezinfecția și refacerea spațiilor deteriorate;
- 4.2.15. să ia măsuri pentru prevenirea înmulțirii necontrolate a animalelor deținute.

5. Modul de înregistrare a animalelor de companie

5.1. Câinii, pisicile, iepurii și dihorii domestici care se află la întreținerea persoanelor fizice sau juridice, indiferent de rasă, la atingerea vârstei de 3 luni, sunt supuși înregistrării obligatorii prin microciparea și introducerea informației despre aceștia în Baza de Date Electronică a Animalelor de Companie din mun. Bălți (mai departe BDEACB) a animalelor de companie, și anterior de a fi vândute, transmise sau oferite gratuit, transportate sau plimbate în locurile publice, sau adresate către asistența veterinară, cu excepția cazurilor aducerii animalului pentru microciparea sau dacă viața animalului se află în pericol.

- 5.2. Toate animalele din CÎSA, aziluri/adăposturi, în cadrul procedurii de adopție sau întoarcerii la fostul proprietar (dacă nu sunt înregistrați), sunt supuse înregistrării și microcipării în mod obligatoriu în BDEACB.
- 5.3. Înregistrarea obligatorie a animalelor de companie se asigură de către Primărie sau o persoană juridică, care a semnat un contract cu autoritățile publice locale.
- 5.4. Înregistrarea se asigură în baza cererii scrise a proprietarului animalului, în decurs de 3 zile lucrătoare.
- 5.5. Înainte de înregistrare, proprietarul animalului i se aduc la cunoștință prevederile prezentului Regulament ce se referă la obligațiile deținătorilor de animale.
- 5.6. Proprietarii animalelor de companie înregistrate sunt obligate să notifice operatorul BDEACB, în termen de 3 zile, despre următoarele evenimente privind animalul: vânzarea, dăruirea, procurarea, pierderea, dispariția, furtul, moartea, sau apariția puilor.
- 5.7. În cazul decesului animalului, proprietarii sunt obligați, în baza cererii, să solicite medicului veterinar confirmarea decesului animalelor, și după această operator al BDEACB pe baza confirmării de deces, să înscrie în BDEACB, data, cauza morții, fotografia actului de confirmarea decesului și scoaterea de la evidență.
- 5.8. În cazul vânzării sau transmiterii animalului, atât fostul, cât și noul proprietar, sunt obligați să solicite, în baza cererii, operatorilor BDEACB a animalelor de companie din municipiul Bălți includerea schimbărilor despre proprietar și nouă adresă.
- 5.9. În cazul schimbării vizei de reședință pe teritoriul mun. Bălți, proprietarul animalului este obligat, în termen de 3 zile să notifice despre acest lucru operatorii BDEACB, prin cerere.
- 5.10. În cazul găsirii unui animal de companie dispărut sau cu semne de proprietar, persoana care a găsit animalul respectiv este obligată să declare faptul la cel mai apropiat sector de poliție, operator al BDEACB sau la SCPA, pentru identificarea și notificarea proprietarului.
- 5.11. Persoanele care locuiesc (sunt înregistrate) în afara municipiului Bălți, dar care se află pe teritoriul municipiului mai mult de 30 de zile cu animalul de companie, trebuie să înregistreze animalul în modul stabilit.
- 5.12. Documentul care confirmă înregistrarea unui animal de companie se eliberează pentru fiecare animal de companie înregistrat în modul stabilit, o singură dată și are un termen de valabilitate nelimitat, fiind emis de către operatorul al BDEACB.
- 5.13. Este interzis înscrierea în asociațiile de câini și pisici a cetățenilor care nu au efectuat, în ordinea stabilită, înregistrarea sau înregistrarea repetată a câinilor și pisicilor pe care le dețin.
- 5.14. Responsabilitatea, pentru înregistrarea la timp a animalului de companie, o poartă proprietarul acestuia.
- 5.15. Evitarea înregistrării și încălcarea a procedurii de înregistrare, prevăzute de prezentul Regulament, servesc drept temei pentru atragerea proprietarului animalului la răspundere contravențională în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.
- 5.16. Clinicilor veterinare le este interzisă asistența veterinară a animalelor neînregistrate și microcipate cu excepția cazurilor indicați în pct.7.1.21.

6. Deținerea animalelor de companie

- 6.1. Cu condiția respectării normelor sanitar-veterinare, zooigienice și a prezentului Regulament se permite:
- 6.1.1. Deținerea de către o familie, într-un apartament, a unui număr de animale de companie, conform normelor din pct.6.1.2. cu respectarea condițiilor sanitar-veterinare corespunzătoare, fără a le aduce daune sănătății sau a le pune viața în pericol al animalelor, și excluderea faptului de a provoca incomodități și deranj (zgomot îndelungat între 22.00 și 07.00, miros neplăcut).

- 6.1.2. Într-un apartament se poate deținut câinii și pisicii reieșind din următoarele normative:
- 1) 12 m² separate pentru 1 câine de talie mare.
  - 2) 8 m² pentru 1 câine de talie medie.
  - 3) 6 m² pentru 1 câine de talie mica.
  - 4) 4 m² pentru 1 pisică.
- 6.1.3. În curtea unei casei private se permite întreținerea câinilor cu luarea în considerare a următoarelor normative:
- 1) 50 m² pentru 1 câine de talie mare sau medie
  - 2) 16 m² pentru 1 câine de talie mică
- 6.1.4. Clasificarea câinilor după tipurile de talie:
- a) câini de talie mare - cu înălțimea de 51 cm și mai mare
  - b) câini de talie medie - de la 31 cm până la 50 cm
  - c) câini de talie mică - până la 30 cm.
- 6.1.5. Se permite deținerea mai multor animale decât este prevăzut de pct. 6.1.2. și pct. 6.1.3, cu asigurarea următoarelor condiții:
- a) semnarea unui acord de colaborarea cu SCPA, care prevede și accesul pentru controlul condițiilor de întreținere a animalelor de către reprezentanții SCPA sau ANSA;
  - b) animalele sunt microcipate și înregistrate în BDEACB;
  - c) animalele sunt sterilizate în condițiile prevăzute de prezentul Regulament;
  - d) asigurarea condițiilor bune de întreținere: este curat, nu este miros neplăcut, nu este zgomot îndelungat, animalele nu sunt bolnave de infecții, nu sunt flămânzi, au exterior sănătos (excepția dacă au boli cronice sau vârsta înaintată) și nu suferă nici animalele și nici oamenii;
  - e) Deținătorul nu mărește numărul animalelor deținute stabilit de SCPA.
- 6.1.5.1. Fiecare persoană, care deține în apartament mai mult de 6 câini sau 10 pisici, trebuie să încheie un acord de colaborarea cu SCPA.
- 6.1.6. Persoanele din punctul 6.1.5. sunt obligați să înregistreze animalele la SCPA și se încheie acord de colaborare în termen de 6 luni de la data fondării SCPA.
- 6.1.7. În toate cazurile din punctele 6.1.2., 6.1.3, 6.1.5. se va ține cont de relațiile existente între animale, să nu fie lupte continue între ele, să nu fie acte de agresiune prelungită, sau situații stresante din cauza altor animale sau a numărului acestora.
- 6.1.8. Deținerea animalelor de companie în spații locative (apartament comun) în care locuiesc mai multe familii se va permite doar în spațiul personal.
- 6.1.9. Deținerea animalului de companie care locuiesc în sectorul privat, este prevăzut conform pct. 6.3.
- 6.1.10. Întreținerea câinilor în curți comune din sectorul privat în care locuiesc câteva familii (curte comună), se va realiza cu respectarea regulilor de bună vecinătate, astfel încât câinii să nu împiedice trecerea celorlalți locuitori, prin comportamentul lor sau să nu provoace incomodități prin excrementele lor. De asemenea, cu condiția excluderii creării de incomodități (zgomot permanent între 22.00 și 07.00, miros puternic) și a pericolului pentru locatarii din teritoriile adiacente.

6.2. Deținerea animalelor de companie de către persoanele juridice.

- 6.2.1. Deținerea animalelor de companie este permisă în cazul asigurării unei îngrijiri permanente a animalelor.
- 6.2.2. Este interzisă deținerea animalelor în organizații, instituții, întreprinderi în cazul în care nu există încăperi speciale prevăzute pentru acest scop.
- 6.2.3. Deținerea animalelor de companie se va asigura în conformitate cu standardele de siguranță pentru persoanele care se află pe acest teritoriu și în zonele adiacente acestui teritoriu.
- 6.2.4. Se permite eliberarea pe teritoriul organizației, în scopul pazei teritoriului, a câinilor de pază ținuți în voliere sau în lesă, doar dacă, în prealabil, se asigură că nu există niciun vizitator pe teritoriu sau se exclude faptul că acesta ar putea părăsi teritoriul respectiv.
- 6.2.5. La intrare pe teritoriul întreprinderii, trebuie să fie afișată, în loc vizibil, plăcuța de avertizare, dimensiunile căreia trebuie să fie nu mai mici de 20 x 30 cm, în care trebuie să fie reprezentată imaginea cu un câine și text care avertizează că teritoriul dat este protejat de câine.

6.2.6. Deținerea câinilor pe teritoriul grădinărilor, livezilor, cooperativelor, caselor de vacanță, stațiunilor, bazelor turistice, taberelor sportive, muncitorești și de odihnă se permite în conformitate cu cerințele prezentului Regulament. La sfârșitul sezonului de vară, este interzisă abandonarea animalelor fără supraveghere și îngrijire corespunzătoare.

6.2.7. Animalul care trăiește pe teritoriul întreprinderii (instituției, organizației), este considerat ca aparținând acestei persoane juridice. Și trebuie să fie microcipat și sterilizat conform Regulamentului dat.

6.2.8. Persoana juridică care deține un animal de companie este obligată să desemneze, în scris, o persoană fizică responsabilă de întreținerea animalului

6.2.9. Dacă animalul se întreține în aer liber să respecte pct. 6.3.

6.3. Deținerea animalelor de companie în aer liber (îngrădit)

6.3.1. Câinii în aer liber au nevoie, în mod obligatoriu, de un adăpost. Pentru fiecare câine îngrădit într-un spațiu sau legat în aer liber, proprietarul trebuie să îi ofere adăpost, care va proteja câinele de vânt, zăpadă, ploaie, căldură, frig și lumina soarelui și care:

1. are podea, acoperiș și patru pereți, dintre care unul are o gaură sau ușa pentru intrare-ieșire;
2. este de mărime suficientă pentru a permite câinelui să se ridice în picioare, să se întindă și să se întoarcă, fără a atinge părțile laterale sau acoperișul;
3. este prevăzut cu un loc de odihnă sau așternuturi;
4. materialul din care este construit adăpostul trebuie să asigure ventilarea, temperatura corespunzătoare, adăpost uscat și protecția împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile.
5. cuștile și volierele trebuie să fie construite astfel încât să nu aibă margini ascuțite sau proeminențe care ar putea răni animalul.
6. unul dintre pereții cuștii sau volierei trebuie să fie izolat termic în mod obligatoriu.

6.3.2. Adăpostul (cușca) câinelui și teritoriul adiacent trebuie menținute în curățenie și în condiții sanitare optime. Gunoiul, dejecțiile fiziologice etc. nu se vor afla în interiorul adăpostului sau pe teritoriul adiacent.

6.3.3. Lanțurile și funiile trebuie să fie confecționate dintr-un material care nu va cauza vătămări corporale sau va afecta sănătatea animalului.

6.3.4. Câinii pot fi ținuți în 3 moduri:

- a) în lanț;
- b) în volier;
- c) liberi, fără cauzarea situației de pericol și evadării teritoriului.

6.3.5. Lanțul trebuie să fie confecționat din inele metalice și trebuie să aibă o lungime suficientă pentru a permite câinelui să se miște liber:

- a. să aibă o lungime de cel puțin 3 metri - în cazul în care lanțul este atașat la un punct fix;
- b. 2 metri lungime - în cazul în care lanțul va aluneca de-a lungul unui fir metalic, cu o lungime de cel puțin 1 metru, cu dispozitiv de tip „carabină rotativă” la capete.

6.3.6. Lanțul trebuie să fie atașat astfel încât câinele să nu fie în pericol și să nu se agațe de niciun obstacol. De asemenea, lanțul trebuie să permită accesul câinelui la o cantitate optimă de apă curată, hrană, adăpostul respectiv; nu trebuie să cauzeze vătămări câinelui.

6.3.7. Zgardă, în acest sens, nu trebuie să fie confecționată în totalitate din metal. Lungimea acesteia trebuie să depășească cu cel puțin 2,5 cm circumferința gâtului câinelui.

6.3.8. Volier îngrădită trebuie să aibă o suprafață de cel puțin de 6 ori mai mare decât suprafața cuștii. Volier trebuie să fie construit în așa fel încât să nu permită ieșirea necontrolată a câinelui din acesta.

6.3.9. Este interzisă utilizarea altor metode de limitare a mișcării decât cele enumerate la pct. 6.3.4. sub pct. a) și b).

6.3.10. Pentru a evita posibilele riscuri de accidente rutiere, reproducerea necontrolată, transmiterea bolilor de către sau printre câinii care nu sunt în lesă, sau care nu au limită de mișcare, sau care sunt ținuți în spații deschise nu trebuie să li se permită ieșirea de pe teritoriu, fără a fi însoțiți de proprietar.

6.3.11. Câinii pot fi ținuți în voliere sau în lanț nu mai mult de 18 ore pe zi. Cu asigurarea obligatorie a plimbatului de 6 ore.

6.3.12. Teritoriul privat trebuie sa fie organizat în așa mod, ca câinele sau aibă posibilitatea plimbări în afara volierei sau lanțului, măcar pe timpul nopții.

7. Restricțiile pentru deținătorii și proprietarii de animale

7.1. Persoanelor fizice și juridice li se interzice:

7.1.1 Organizarea azilurilor în clădiri rezidențiale și nerezidențiale, situate în incinta spațiilor locative.

7.1.2 Deținerea animalelor în condiții insalubre, precum și în condiții care provoacă sau pot provoca daune sănătății și vieții animalului.

7.1.3. Întreținerea câinilor și pisicilor neînregistrate (nemicrocipate) și nevaccinate antirabic (cu excepția animalelor cu vârsta de până la 3 luni și a celor care nu pot fi vaccinate din motive medicale).

7.1.4. Aplicarea violenței (bătaie, vătămare, provocarea suferințelor, sau altor acțiuni, inclusiv și ucidere) față de animal sau săvârșirea acțiunilor cu încălcarea normelor de moralitate și de etică.

7.1.5. Reproducerea și capturarea pisicilor și a câinilor, în scopul utilizării pieilor și cărnii acestora pentru consum, prelucrare sau transmiterea către alte persoane.

7.1.6. Organizarea și desfășurarea luptelor de câini și a altor evenimente care admit cruzimea față de animale.

7.1.7. De a încredința plimbatul câinilor persoanelor cu incapacitate sau cu incapacitate parțială, sau persoanelor care nu sunt capabile de a ține sub control acțiunile câinelui (cu excepția câinilor-ghid sau asistent).

7.1.8. De a încredința persoanelor care nu au atins vârsta de 14 ani:

- 1) plimbatul câinilor care au mai mult de 10 kg.
- 2) plimbatul puilor de animale până vârsta de 9 luni, fără însoțirea de un adult.

7.1.9. Lăsarea câinilor să se plimbe fără supraveghere în afara locului de trai.

7.1.10. Abandonarea animalelor de companie sau lăsarea acestora fără îngrijire.

7.1.11. Asmuțirea animalelor împotriva oamenilor sau a altor animale.

7.1.12. În cazul dresării animalelor de companie:

- 1) aplicarea bătăilor animalelor, tăierea colților, ghearelor etc.;
- 2) depășirea sarcinilor fiziologice;
- 3) impunerea efectuării de către animale a acțiunilor care nu le sunt caracteristice sau utilizarea de mijloace care le provoacă traume.

7.1.13. Vânzarea sau transmiterea animalelor neînregistrate. De asemenea, de a transmite animalele cu 8 săptămâni înainte de și după 2 săptămâni de la ultima vaccinare împotriva virusilor, dacă vaccinarea e efectuată la vârsta de 6 săptămâni sau după 1 săptămână după ultima vaccinare împotriva virusilor, dacă vaccinarea a fost efectuată la vârsta de 8 săptămâni, și a animalelor nevaccinate antirabic sau fără confirmarea documentară a consultației veterinare.

7.1.14. Vânzarea de pisici, câini, pui de pisici și câini în piețe și în alte locuri de pe străzile mun. Bălți. E permisă vânzarea doar în azilurile și pepiniere care sunt înregistrate conform legislației RM, și dețin toate actele permissive. Pentru vânzarea pisicilor, câinilor, puilor de pisici și a puilor de câini în piețe și în alte locuri poartă responsabilitate persoanele care vând, directorii și administratorii spațiilor unde se comercializează.

7.1.15. Utilizarea animalelor pentru cerșit.

7.1.16. Ținerea animalelor în cuști, voliere și spații care nu corespund dimensiunii animalului sau construite din materiale care pot pune în pericol viața animalului.

7.1.17. Deținerea câinilor în lanț în condițiile care nu corespund parametrilor relevanți prevăzuți în pc. 6.3.

7.1.18. Lăsarea animalelor în automobile.

7.1.19. Dăruirea animalelor drept premiu sau drept câștig la loterie în cadrul diferitor concursuri.

7.1.20. Paginilor de Internet, portalurilor, ziarelor, revistelor și altor surse de informații de a permite plasarea publicității în scopul vânzării sau dăruire a animalelor neînregistrate în BDEACB.

7.1.21. Vaccinarea, tratarea sau efectuarea oricăror altor proceduri de către veterinari, animalelor neincluse în BDEACB, în cadrul clinicilor veterinare și de către medicii veterinari, excepții fiind

cazurile de stări de sănătate acute a animalului, ce poate fi pericol pentru viața animalului sau în cazul tratării animalelor fără stăpân sau a animalelor înregistrate în afara mun. Bălți sau care sunt înregistrate în afara țării și se află temporar (mai puțin de 30 de zile) în oraș.

7.1.22. Închiderea animalelor în subsoluri fără posibilitate de a ieși.

8. Deținerea câinilor care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului/deținătorilor animalului și rasele de câini potențial periculoși interzise pentru reproducere

8.1. Rasele de câini care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului animalului sunt stipulate în anexa nr. 1 și anexa nr. 1a.

8.2. Apartenența câinilor la o rasă de câini este determinată în baza documentelor de pedigree, iar în caz de litigiu – de către specialiștii (chinologii) care posedă cunoștințe necesare în acest domeniu, calificarea cărora este confirmată prin documente relevante.

8.3. Proprietarii și deținătorii câinilor, rasele cărora sunt menționați în anexa nr. 1 și anexa nr. 1a., sunt obligați să participe împreună cu animalul lor la un curs special de chinologie și să obțină certificatul de susținere cu succes a cursului respectiv. La cursuri sunt admise persoanele care au fost examinate de către un medic psihiatru și narcolog și care dețin confirmarea acestui fapt.

9. Reguli de plimbare și amenajare a terenurilor pentru plimbarea câinilor

9.1. La plimbarea câinelui deținătorul de animale trebuie să respecte următoarele condiții:

9.1.1. În timp ce scoate câini în afara spațiilor de locuit, scârilor blocurilor locative și altor spații/zone izolate, să-l țină doar în lesă scurtă. Excepție fiind animalele cu vârstă mai mică de 6 luni, care vor fi ținute în brațe.

9.1.2. Să se asigure că, în locurile aglomerate, câinii însoțiți să fie în lesă, iar câinii care necesită o responsabilitate specială (pct. 8.1.) și câinii ce manifestă comportament agresiv să fie în lesă și în botniță.

9.1.3. Câinele, poate umbla fără lesă doar în locurile în care nu este interzis plimbatul liber de către Consiliul Municipal mun. Bălți. În lipsa unor spații pentru plimbat, plimbatul câinilor este permis pe terenurile libere, în locurile neaglomerate, cu respectarea prezentului Regulament și cu supravegherea din partea proprietarului/deținătorului, la distanța care ar permite acestora să controleze acțiunile câinelui.

9.1.4. Câinii care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului, pot fi plimbați fără lesă și botniță - doar pe teritoriile special îngrădite: terenuri pentru instruire sau locuri special prevăzute pentru plimbări libere pentru animale sau în spații îndepărtate de oameni.

9.1.5. La plimbatul câinilor care necesită o responsabilitate specială, proprietarul câinelui este obligat să dețină și certificatul menționat la punctul 8.3.

9.1.6. La traversarea străzilor și în apropierea acestora, proprietarul/deținătorul animalului (persoana care plimbă câinele) trebuie, în mod obligatoriu, să țină câinele în lesă scurtă, pentru a evita accidentele rutiere și decesul câinelui pe carosabil.

9.1.7. În timpul plimbării câinilor în apropierea caselor de locuit, posesorii de animale de companie trebuie să asigure liniștea între orele: 22.00 și 07.00.

9.1.8. Scoaterea câinilor în afara apartamentului, perimetrului curții, teritoriilor organizațiilor, întreprinderilor etc., se permite numai având cu sine containerul sau pachetul pentru excremente.

9.1.9. Să colecteze excrementele animalului în timpul plimbării.

9.2. Se interzice plimbarea câinilor:

9.2.1. Care nu au fost supuși în mod obligatoriu conform Regulamentului: microcipării, înregistrării în BDEACB, sterilizării și tratamentului preventiv veterinar (vaccinarea, deparazitare).

9.2.2. Persoanelor care se află în stare de ebrietate sau sub influența substanțelor narcotice; persoanelor care au deficiențe fizice care nu le permit să asigure un control adecvat al animalelor; de către persoane recunoscute ca fiind incapabile din punct de vedere juridic, fără un adult însoțitor care să poată asigura siguranța persoanelor din jur.

9.2.3. Scăldatul și spălatul animalelor în iazuri, havuzuri, lacuri și lacuri de acumulare a apei pe teritoriul municipiului.

9.3. Terenurile pentru plimbarea și antrenamentul câinilor

9.3.1. Terenurile pentru plimbarea sau antrenamentul câinilor sunt create de către Primăria mun. Bălți, sau pot fi create de către persoane fizice și juridice respectând Regulamentul dat și cu coordonarea cu SCPA.

9.3.2. Cerințele pentru crearea terenurilor sunt specificate în anexa nr. 3.

9.3.3. Se interzice aflarea câinilor pe terenurile pentru plimbat sau antrenamente:

- 1) dără supravegherea deținătorului.
- 2) câinilor bolnavi cu boli infecțioase.

10. Norme privind transportarea animalelor de companie în transportul public urban

10.1. Se permite transportarea câinilor și pisicilor în transportul public urban, cu respectarea următoarelor condiții:

10.1.1. Transportarea animalelor trebuie să excludă periclitarea animalului, sau sănătății sau a bunurilor călătorilor.

10.1.2. Câinii sunt transportați cu botniță și pe lesă scurtă. Câinii cărora nu li se poate îmbrăca botnița din cauza contraindicației medicale sau fiziologie reprezintă o excepție.

10.1.3. Câinii de rasă decorativă și pisicile sunt transportate în cuști speciale (containere pentru transport) sau pot fi transportați în genți, rucsacuri, în brațe, în cutii cu condiția să nu pună în pericol viața sau sănătatea animalului, de asemenea să fie exclusă posibilitatea ca animalul să muște pe cineva sau să fugă.

10.1.4. Plata pentru transportul animalului în transportul public urban este egală cu tariful unui bilet pentru o persoană matură. Cu excepția animalelor transportate în brațele proprietarului.

10.1.5. Respectarea standardelor sanitar-igienice.

10.1.6. Transportul animalelor pe cale rutieră, aeriană, feroviară în afara mun. Bălți se efectuează în conformitate cu normele privind transportul animalelor în mijloacele transport respective.

11. Deținerea animalelor exotice și sălbatice

11.1. Deținerea și reproducerea animalelor exotice (de exemplu, animalele ale căror habitat natural se află în afara teritoriului Republicii Moldova) se efectuează numai cu permisiunea ANSA și Inspectoratului pentru Protecția Mediului. Excepție reprezintă animalele care în Republica Moldova se consideră animale de companie (hamsteri, porcușori de mare, papagali etc) și cele care nu se află pe cale de dispariție.

11.2. Deținerea animalelor de companie și a animalelor exotice în așa-numitele „colțuri verzi” în incinta grădinițelor, școlilor, caselor de creație a copiilor și a altor organizații și instituții se permite numai de comun acord ANSA și cu organele sanitar epidemiologice.

11.3. Se interzice deținerea animalelor sălbatice, animalelor de pradă și veninoase, fără a avea cunoștințe speciale, experiență și abilități speciale pentru interacționarea cu acestea confirmate prin care pot fi dovedite aceste fapte, și în lipsa condițiilor care să-i permită animalului să ducă o viață în conformitate cu caracteristicile sale biologice, precum și fără a avea acordul cu ANSA și Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

11.4. Se interzice deținerea animalelor de fermă și a păsărilor (bovine, ovine, caprine, cai, cămile, cerbi și căprioare, găini, rațe, găște, curcani, albine etc.) în spații rezidențiale și nerezidențiale ale blocurilor locative.

11.5. Toți proprietarii animalelor exotice și animalelor sălbatice sunt obligați să le înregistreze la SCPA din mun. Bălți.

11.6. Toți proprietarii animalelor exotice și animalelor sălbatice vor notifica SCPA despre oferirea în dar, vânzarea, decesul acestor animale și alte acțiuni conexe.

12. Vânzarea, cumpărarea și reproducerea pentru scopuri comerciale a animalelor de companie

12.1. Se interzice înstrăinarea, distribuirea și vânzarea animalelor de companie în locurile neprevăzute de prezentul Regulament.

12.2. Se permite vânzarea și transmiterea animalelor în locurile special prevăzute:

- 1) pe teritoriul privat al persoanei fizice sau juridice care deține animalul de companie;
- 2) în crescătoriile animalelor de rasă cu pedigree, care sunt înregistrate în mod corespunzător;
- 3) în aziluri și mini-aziluri;
- 4) în cadrul desfășurării unor expoziții de scurtă durată, organizate de asociațiile chinologice;
- 5) în cadrul evenimentelor de scurtă durată, oficial înregistrate și organizate de Organizațiile de protecția animalelor cu respectarea prezentului Regulament.

12.3. În locurile de vânzare a animalelor de companie trebuie create condiții (fiziologice și zoopsihologice) care corespund speciei și vârstei animalului. Materialele din care este făcut locul de vânzare trebuie să fie ușor de dezinfectat. De asemenea, trebuie să fie asigurat menajul și dezinfectarea regulată a locului.

12.4. Transmiterea animalului se efectuează în cazul disponibilității actelor veterinare relevante asupra animalului, microcipați și înregistrați în BDEACB.

12.5. Animalele de companie pot fi donate numai cu acordul prealabil al viitorului proprietar al animalului.

12.6. Se interzice transmiterea animalelor (vânzarea, donarea, schimbul etc.) persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani.

12.7. La încheierea înțelegerii cu proprietarul câinelui care face parte din rasele cu răspundere specială (pc.8.1), proprietarul precedent al animalului este obligat în decurs de 3 zile să prezinte Registraturii pentru animale datele cu privire la noul proprietar al animalului, cu indicarea numelui, prenumelui, adresei de trai și a numărului de telefon.

12.8. Orice persoană, care se ocupă de comercializarea sistematică: reproducerea, deținerea și prestarea de servicii în care sunt implicate animale de companie în scopuri comerciale (împerechere, poze, plimbarea cu cai contra plată), sau care deține un azil pentru animale, trebuie să notifice:

- 1) ANSA;
- 2) Inspectoratul fiscal;
- 3) SCPA.

12.9. Orice persoană care intenționează să se ocupe de o activitate indicată în pc.10.8, notifică intenția sa autorităților competente. Persoana respectivă trebuie să prezinte către SCPA copiile:

- 1) autorizației organului de stat autorizat în domeniul medicinei veterinare;
- 2) documentului de înregistrare la Inspectoratul fiscal.

12.10. Persoanele care se ocupă cu vânzarea, reproducerea, oferirea serviciilor în care sunt implicate animale de companie (fotografieri, plimbare călare, împerecherea animalelor etc.) trebuie să dețină autorizația care permite practicarea activității respective, în timpul prestării serviciilor menționate.

12.11. Animalul se transferă, se donează sau se vinde altui proprietar al animalului, numai pe baza contractului corespunzător unde va fi stipulat, numărul microcipului, adresa, numele prenumele noului proprietar, datele de contact, obligațiile și condițiile pe care el trebuie să le respecte. Contractul se perfectează în 2 exemplare, pentru părțile contractului.

12.12. Importarea animalelor de companie pe teritoriul municipiului Bălți din țări străine și exportarea lor se realizează în ordinea stabilită de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

12.13. Persoanele care se ocupă de creșterea câinilor trebuie să anunțe SCPA despre fiecare caz de naștere a animalului, soarta puilor de animale, iar, în cazul în care au fost acte translativ de proprietate asupra acestora, să transmită SCPA copia contractului, după caz, în condiții de coproprietate.

12.14. Persoanele care se ocupă de creșterea câinilor au dreptul să vândă sau să transmită animalul altui proprietar, numai în condițiile sterilizării acestuia, cu luarea în considerare a prezentului regulament.

13. Reguli de întreținere a animalelor în zoomagazine, zone de contact, zone de agrement cu animale

13.1. Întreținerea animalelor în zoo magazine.

13.1.1. La primirea spre vânzare, se admit doar animalele sănătoase din punct de vedere clinic și însoțite de acte în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

13.1.2. La întreținerea animalelor în zoo magazine se asigură protecția lor de contactul arbitrar cu vizitatorii sau de la alte condiții nefavorabile de mediu înconjurător. Vizitatorii nu trebuie să aibă acces liber prin contact direct cu animalele.

13.1.3. Consultanții în vânzări trebuie să dețină cunoștințe privind condițiile de întreținere a animalelor și să ofere cumpărătorilor informații despre specia animalului, caracteristicile întreținerii și proveniența acestuia.

13.1.4. Se duce evidența animalelor primite și vândute.

13.1.5. Zoo magazinele care vând și/sau întrețin animalele asigură angajarea unui medic veterinar în statele de personal sau încheie un contract privind prestarea de servicii cu o organizație veterinară de profil.

13.1.6. Hrănirea și adăparea animalelor se efectuează conform orarului aprobat de administrație și amplasat la loc vizibil, în funcție de nevoile biologice și fiziologice ale acestora în conformitate cu legislația.

13.2. Zone de animale de tip contact

13.2.1. Organizarea zonelor de animale de tip contact se realizează cu condiția creării zonei inaccesibile vizitatorilor, unde animalul are posibilitate să se ascundă, spațiu la care trebuie să aibă acces constant și liber.

13.2.2. La desfășurarea activităților specificate la pc. 13.2.1. se desemnează o persoană responsabilă care va monitoriza siguranța animalelor și respectarea prezentului regulament, inclusiv cu privire la hrănirea neautorizată sau împiedicarea ascunderii animalului de oameni.

13.2.3. Utilizarea animalelor în contact direct cu vizitatorii, este permisă pentru următoarele animale: câini, pisici, iepuri, dihori, mini porci.

13.2.4. La organizarea zonelor de animale de tip contact sunt admise animalele adulte.

13.2.5. La organizarea zonelor de animale de tip contact se interzice:

- 1) utilizarea animalelor sălbatice sau exotice
- 2) contactul direct cu animale mici, contactele cu care le pot dăuna sănătății sau vieții acestora: cobai, hamsteri, șoareci, șobolani, păsări și altele.
- 3) utilizarea animalelor bolnave sau nevaccinate pentru contactul fizic cu vizitatorii.
- 4) împiedicarea unui animal să se ascundă sau să evite contactul cu vizitatorii.
- 5) trezirea animalelor în timpul dormirii;
- 6) deranjarea animalelor în timpul hranei;
- 7) extragerea forțată a animalului din zona de ascundere.
- 8) chinuirea și tragerea de coadă și a altor părți ale corpului;
- 9) fotografierea cu bliț.

13.2.6. Timpul de comunicare a animalelor cu vizitatorii trebuie să fie reglementat cu pauze de odihnă pentru acestea.

13.2.7. La organizarea zonelor de animale de tip contact, pentru siguranța și sănătatea vizitatorilor, sunt create condiții de respectare a regulilor de igienă și dezinfecție a mâinilor după contactul cu animalele.

13.2.8. Regulile privind comportamentul cu animalele sunt amplasate într-un loc vizibil și se aduc la cunoștința vizitatorilor.

13.2.9. Deținătorii de animale țin evidența animalelor întreținute, primite, transferate și moarte în Registrul de primire și întreținere a animalelor.

- 13.2.10. Zonele de animale de tip contact asigură angajarea unui medic veterinar în statele de personal sau încheie un contract de prestare a serviciilor cu o organizație veterinară de profil.
- 13.2.11. Activitatea zonelor de animale de tip contact se desfășoară numai pe baza autorizației sanitar-veterinare.

14. Eutanasierea animalelor de companie în cabinetele și clinicile veterinare

14.1. Eutanasierea animalelor de companie în clinicile private, cabinetele veterinare, sau de către medici veterinari de liberă practică se efectuează de specialiștii veterinari în mod uman și se admite doar în cazul:

- a) Pentru a pune capăt suferinței insuportabile ale animalelor, la constatarea unei boli grave incurabile diagnosticate în mod sigur de un medic veterinar sau în cazul unor consecințe incurabile în urma unei traume ori răniri acute care este incompatibilă cu viața animalului sau dacă starea de sănătate a acestuia este de așa natură încât existența lui în continuare doar va fi suportată cu suferințe dar și nu sunt resurse de recuperare. În caz că nu sunt resurse, este necesară informarea obligatorie preventivă a SCPA și trebuie întreprinse toate măsurile de căutare a resurselor.
- b) În cazul apariției unei boli infecțioase deosebit de periculoase ale animalelor de companie și imposibilitatea vindecării acestora sau de alte boli supuse alertării sau sunt purtătoare de boli, ceea ce este confirmat printr-un act relevant de ANSA;

14.2. Eutanasierea se aplică sub întreaga responsabilitate a medicului și cu confirmarea faptică despre necesitatea efectuării eutanasierii.

14.3. Cazurile privind eutanasierea animalelor de companie cu sau fără stăpân se înscriu într-un Registru de eutanasiere, care va cuprinde următoarele date: data eutanasierii, numele prenumele contactele deținătorului, specia animalului, gen, vârsta, numărul microcipului, numărul crotaliei, cauza eutanasierii bazate pe acte confirmate care prevăd necesitatea eutanasierii animalului, acordul de eutanasiere animalului de la proprietarul/curatorul animalului cu semnătura lui și copiile actelor confirmate că este proprietarul animalului sau are permis de la proprietar. Cazurile date trebuie să fie înregistrate în Registrul eutanasierii în timp de 24 de ore de la eutanasiere. Registrul se păstrează timp de 3 ani.

14.4. Eutanasierea animalelor fără supraveghere - se efectuează în cazuri prescrise în Capitolul III, pct. 29.

14.5. Procedura de eutanasiere a animalelor de companie cu sau fără stăpân este descrisă în Capitolul III - pct.29.

14.6. Este interzisă eutanasierea animalelor de companie vii, fără necesitatea veterinară conform pct.14.1, la simpla dorință a proprietarului.

15. Decesul animalelor de companie, înhumarea sau eliminarea cadavrelor animalelor

15.1. La decesul animalului de companie, proprietarul animalului trebuie să se adreseze la medicul veterinar, pentru confirmarea decesului și stabilirea cauzei decesului.

15.2. După primirea în scris de la medicul veterinar a confirmării decesului, proprietarul animalului informează dispeceratul SCPA și animalul se predă serviciului specializat din CÎSA, pentru înregistrarea și înhumarea conform Regulamentului dat.

15.3. Dacă în loc public este găsit cadavru unui animal, trebuie să fie informat SCPA, pentru înregistrarea solicitării.

15.4. Procedura de înhumare a cadavrelor animalelor cu și fără stăpân este descrisă în pct.30.

Capitolul III

Gestionarea, capturarea, transportarea, întreținerea și evidența animalelor de companie fără stăpân din mun. Bălți

16. Gestionarea animalelor fără stăpân

16.1. Gestionarea animalelor de companie fără stăpân se realizează prin metoda "Capturarea-Sterilizarea-Microciparea (inclusiv crotalierea) - Vaccinarea-Eliberarea" (CSMVE) și în unele cazuri, când nu se poate de eliberat prin plasarea în azil și adopție.

16.2. Câinii care se află în locuri publice fără persoane însoțitoare, cu excepția celor crotaliați cu crotalia unică conform programului "CSMVE" și inclusiv crotaliați anterior prin metoda "CSVE" (capturarea, sterilizarea, vaccinarea, eliberarea), sunt considerați fără stăpân și sunt supuși capturării obligatorii de către serviciile sau organizațiile speciale de capturare.

16.3. Câinii eliberați prin metoda "CSMVE" sau "CSVE", pot fi capturați numai în următoarele cazuri:

- a) pentru revaccinare, cu întoarcerea obligatorie;
- b) pentru microciparea și plasarea crotaliei noi, cu întoarcerea obligatorie;
- c) pentru acordarea ajutorului veterinar sau îngrijirea unui animal, cu întoarcerea ulterioară dacă corespunde cerințelor Regulamentului;
- d) în cazul comportamentului agresiv sau conflictual față de oameni sau animale, documentat și confirmat prin actul SCPA;
- e) pentru izolare temporară sau carantină pentru supravegherea semnelor de rabie, cu întoarcerea ulterioară dacă corespunde cerințelor Regulamentului;

16.4. Pisicile se capturează numai în următorii cazuri:

- a) pentru sterilizarea, vaccinarea sau microciparea;
- b) pentru acordarea ajutorului;
- c) pentru plasarea în carantină, în cazul suspiciunii de rabie, conform ordinului SCPA și cazului confirmat de ANSA;

16.5. Capturarea și eliberarea animalelor în habitatul lor natural se face numai cu înregistrarea video.

16.6. Asociațiilor de locuitori, IMGFL, și altor persoane juridice și fizice le este interzis capturarea sau/și gestionarea desinestătător, numărul animalelor fără stăpân fără acordul prealabil cu SCPA.

16.7. Clinicile/cabinetele veterinare, azilurile, și organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor au dreptul de a steriliza animalele în cadrul Programului CSMVE cu coordonarea obligatorie și existența unui acord scris cu SCPA.

17. Capturarea animalelor de companie fără stăpân

17.1. Norme de capturare

17.1.1. Capturarea animalelor de companie fără stăpân se desfășoară prin metode umane care exclud cauzarea daunei fizice sau psihice animalelor, sănătății cetățenilor, mediului înconjurător sau patrimoniului persoanelor fizice sau juridice.

17.1.2. Capturarea se efectuează doar prin coordonarea preliminară și în baza ordinului de capturare, emis de către SCPA.

17.1.3. În timpul operațiunilor de capturare, echipa pentru capturarea trebuie să dețină ordinul pentru capturare.

17.1.4. Echipei pentru capturarea animalelor le este interzis:

- 1) să se deplaseze pentru capturarea animalelor fără ordinul pentru capturare;
- 2) capturarea animalelor care nu sunt specificate în ordinul pentru capturare;
- 3) maltratarea animalelor în timpul operațiunilor de capturare (bătaie, strangulare, mutilare, rănire, cauzarea durerilor inutile, suferinței, împușcatul, otrăvitul etc.);
- 4) acceptarea cererilor pentru capturare direct de la persoane fizice și juridice;
- 5) efectuarea capturării animalelor fără stăpân, în prezența copiilor în locuri publice, cu excepția cazurilor în care animalul prezintă un pericol pentru public;
- 6) utilizarea armelor de foc, capcanelor și a momelilor otrăvite;

7) confiscarea animalelor din apartamente, de pe teritoriile proprietăților private, fără permisiunea instanței de judecată.

17.1.5. În cazul în care, viața animalului este în pericol și se află pe teritoriul unei proprietăți private sau într-un automobil, și există dovezi că animalul este abandonat și suferă (de sete, supraîncălzire, foame, lipsă de aer etc.), Contractorul este în drept să ia animalul, dar numai în prezența reprezentanților organelor de poliție, cu efectuarea înregistrării video.

17.1.6. Animalele fără supraveghere și fără stăpân sunt capturate vii, fără a le cauza vătămări.

17.1.7. Numărul animalelor fără stăpân, supuse capturării și sterilizării lunare și zilnice, se determină în conformitate cu programul CSMVE, elaborat de către SCPA pentru o anumită perioadă, cu rata de sterilizare stabilită de aceasta, reieșind din numărului de animale fără stăpân din mun. Bălți. Totodată CÎSA trebuie să dețină locuri destule rezervate speciale pentru:

- a) întreținerea animalelor la carantină în privința controlului la rabie;
- b) desfășurarea programului CSMVE;
- c) întreținerea cățeilor (puilor de animale);

Dacă nu ajung locuri pentru desfășurarea programului CSMVE și întreținerea temporară a câinilor pentru sterilizarea, CÎSA trebuie să propună la Consiliul Municipal construirea volierelor noi, pentru întreținerea în procesul de sterilizare.

17.1.8. În timpul capturării animalelor fără stăpân, obligatoriu se face înregistrarea video a procesului capturării și plasării lor în transport, la fel și înregistrarea video în automobil, privind transportarea lor în adăpost. Materialele video sunt folosite ulterior pentru controlul executării capturării animalelor și se păstrează timp de 5 ani.

17.1.9. Capturarea animalelor se efectuează de către Contractor, în zilele lucrătoare, de la 8-00 până la 18-00. În cazuri de urgență și sâmbătă și duminică.

17.2. Organizarea activității privind capturarea animalelor

17.2.1. La acțiunile pentru capturarea animalelor se admite doar personalul care nu se află la evidența dispensarelor de psihiatrie și a celor narcologice și au susținut instructajul inițial în cadrul organizației respective.

17.2.2. Personalul care participă în cadrul acțiunilor pentru capturarea animalelor este obligat să transporte animalele până la punctul stipulat în ordin, în ziua în care animalele au fost capturate.

17.2.3. În cadrul operațiunilor de capturare a animalelor fără stăpân, fiecare echipa pentru capturare va include:

- 1) 1 persoană - șoferul care și participă în cadrul operațiunilor de capturare;
- 2) 1 persoană – hîngier/chinolog;
- 3) reprezentantul organizației de protecție a animalelor (la dorința organizației pentru protecția animalelor).

17.2.4. În timpul operațiunilor pentru capturarea animalelor, membrii echipei pentru capturarea, sunt obligați să dețină o legitimație de serviciu care să confirme relația lor de muncă cu Contractorul și să o prezinte la solicitarea cetățenilor.

17.2.5. Echipa pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân trebuie să dispună de următoarele echipamente de capturare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân:

- a) un cititor (scanner) pentru verificarea existenței microcipului electronic;
- b) mănuși speciale pentru capturare, din material rezistibil contra mușcăturii animalelor;
- c) plasă pentru prinderea animalelor;
- d) bucle pentru prinderea câinilor;
- e) cuști pentru transportarea animalelor;
- f) cuști automatizate pentru autocapturarea animalelor;
- g) alte dispozitive similare;
- h) dispozitiv pentru imobilizarea animalelor în mediul urban (tuburi pneumatice cu seringi zburătoare pentru injectare);
- i) set de substanțe medicamentoase imobilizatoare;
- j) camera foto și video, pentru fotografierea și efectuarea înregistrărilor video animalelor capturate.

17.2.6. Mijloacele pentru capturarea animalelor fără stăpân trebuie să fie în stare bună de funcționare, în conformitate cu documentația tehnică însoțitoare.

17.2.7. Operațiunile pentru capturarea animalelor fără stăpân sunt desfășurate cu condiția, că personalul Contractorului este îmbrăcat în haine speciale de protecție:

- 1) costum de bumbac;
- 2) mănuși de protecție;
- 3) încălțăminte de protecție
- 4) pe timp de iarnă, vor mai purta: o jachetă de bumbac termoizolantă cu căptușeală, pantaloni de bumbac cu căptușeala termoizolantă.

17.2.8. Pe costum și pe sacou, pe spate, este aplicată înscrierea clară și vizibilă a denumirii și a numărului de telefon al Contractorului care efectuează capturarea animalelor. Pantalonii sunt prevăzuți cu benzi reflectorizante.

17.2.9. Activitatea echipei pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân constă în:

- a) primirea ordinelor pentru capturare și stabilirea traseului;
- b) acțiunile prealabile, inclusiv alimentarea cu combustibil a mijlocului de transport special și pregătirea dispozitivului pentru operațiunile de capturare;
- c) pregătirea momelii pentru animale;
- d) întâlnirea cu părțile interesate: reprezentanții reclamantului, curatorul animalului, reprezentanții organizației pentru protecția animalelor și etc.;
- e) după caz, plecarea preventivă spre locul de capturare pentru analiza situației;
- f) plecarea spre locul de capturare pentru capturare;
- g) capturarea animalelor fără stăpân, dacă este cazul, cu imobilizarea animalului;
- h) plasarea animalului capturat în mijlocul de transport, într-o cușcă;
- i) verificarea corespunderii animalelor capturate cu cele din ordinul pentru capturare;
- j) verificarea animalului pentru determinarea existenței microcipului electronic;
- k) transportarea animalului la punctul stipulat în ordin de capturare;
- l) transmiterea animalului pe baza actului de predare-primire a animalului,
- m) informarea Contractantului și SCPA despre rezultatele capturării.

17.3. Metode de capturare

17.3.1. În timpul operațiunilor de capturare se recomandă în primul rând de a stabili contactul cu curatorul animalului, care va acorda asistență la capturarea și plasarea animalului în cușcă.

17.3.2. Se interzice utilizarea cleștelor și altor instrumente traumatizante pentru a lucra cu animalele.

17.3.3. Imobilizarea animalului în timpul capturării se realizează prin utilizarea seringilor zburătoare pentru injectare trase din tube pneumatice sau din dispozitive speciale veterinare.

17.3.4. După fiecare utilizare, aceste seringi și săgeți trebuie să fie sterilizate.

17.3.5. Consumul estimat de seringi sau săgeți pentru imobilizarea unui animal constituie 1,5 bucăți, luând în considerare ratările, pierderile etc.

17.3.6. Perioada de utilizare a seringilor sau a săgeților cu referire la procedurile de imobilizare, constituie 10 animale.

17.3.7. Pentru a anestezia mai rapid animalul și pentru a reduce concentrația componentelor, se recomandă utilizarea combinațiilor de anestezice în doze corespunzătoare greutateii animalului. Utilizarea anestezicilor combinate permite reducerea toxicității și reduce riscul efectelor secundare.

17.3.8. Este interzisă utilizarea miorelaxanțelor și a ditilinei la capturarea animalelor.

17.3.9. Nu se admite supradozajul substanțelor de anestezice în timpul imobilizării animalelor fără supraveghere și fără stăpân cu ajutorul seringilor zburătoare.

17.3.10. Echipa de capturare trebuie să fie instruită, pentru a oferi primul ajutor animalelor bolnave și rănite.

17.3.11. În caz de necesitate, în cadrul operațiunilor de capturare a animalelor fără stăpân, echipele de capturare sunt obligate să acorde primul ajutor medical animalului.

17.3.12. Dozarea preparatului se face în conformitate cu recomandările producătorului preparatului. Consumul de medicamente este planificat conform datelor fișei tehnice pentru capturarea animalelor.

17.3.13. Imobilizarea animalelor fără stăpân cu folosirea armelor pneumatice sau săgeților zburătoare pentru injectare nu este aplicabilă în cazul capturării puilor de câini și pisici întrucât pot fi grav rănite.

17.4. Întocmirea cererilor și ordinelor pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân

17.4.1. Cererile de la persoanele fizice și persoanele juridice (în continuare - reclamant) pentru capturarea animalelor fără stăpân se prezintă în scris, prin telefon sau prin orice sursă electronică care aparține dispeceratului de la SCPA.

17.4.2. Informația privind animalele fără stăpân trebuie să conțină, în mod obligatoriu, date veridice ale solicitantului: nume, prenume, telefonul de contact, adresa unde este necesar de implicat, descrierea circumstanțelor, acte confirmative: foto, video animalului, poza mușcăturii și altele.

17.4.3. Toate cererile pentru capturarea animalelor, acceptate de către SCPA la telefon și toate convorbirile cu reclamantii se înregistrează (înregistrări audio). Datele de înregistrare sunt stocate timp de cel puțin 5 ani.

17.4.4. Reprezentantul SCPA porcede la soluționarea cererilor pentru capturare primite, în funcție de gravitatea situației: imediat - în caz de urgență sau în cazul în care situația nu este urgentă - în termen de până la 7 zile de la primirea cererii.

17.4.5. Cererile, apelurile și mesaje parvenite zilnic, privind animale de companie cu și fără stăpân, sunt înregistrate în Registrul special al cererilor (în continuare – Registrul). Numărul de referință al cererii este atribuit la momentul înregistrării în Registrul, în ordinea consecutivă, începând cu data de 1 ianuarie și până la data de 31 decembrie inclusiv al fiecărui an. Toate cererile primite trebuie să fie înregistrate și în Registrul electronic al cererilor.

17.4.6. Reprezentantul SCPA efectuează analiza necesară a cererilor pentru capturare primite, concretizarea detaliilor suplimentare, evaluează oportunitatea capturării, iar apoi aprobă cererea pentru capturare a animalului.

În cazul în care cererea pentru capturare a fost depusă cu referire la un câine sau pisică, care se află în custodia unui curator, cererile pentru capturare se examinează în mod obligatoriu, în prezența curatorului.

17.4.7. Reprezentantul SCPA are dreptul de a respinge cererea pentru capturare, în cazul în care consideră insuficientă justificarea acesteia sau nu corespunde realității. În cazul refuzului, trebuie să se specifice în cerere cauza respingerii.

17.4.8. În cazul în care animalul este caracterizat de către reclamant prin prezența unui comportament agresiv, la cererea pentru capturare a animalului, reclamant anexează în mod obligatoriu plângerile în scris ale locatarilor cu indicarea adreselor și numerelor de contact ale acestora, precum și o descriere detaliată a câinelui, inclusiv o fotografie sau video a acestuia (dacă este) și a habitatului respectiv. Iar în caz de mușcături – foto mușcături și concluzia medicală corespunzătoare.

17.4.9. În baza cererilor pentru capturare înaintate de către persoanele fizice și juridice, dispeceratul SCPA transmite informație sau ordinul Contractorului pentru analiza situației și întreprinderea măsurilor necesare sau capturarea animalelor conform Regulamentului dat.

17.4.10. SCPA și Contractorul, ține evidența solicitărilor și ordinelor pentru capturare în Registrul ordinelor pentru capturare emise.

17.4.11. SCPA transmite ordinul pentru capturare Contractorului prin e-mail.

17.4.12. În caz de necesitate urgentă, și dacă nu pot fi utilizate mijloacele de comunicare menționate mai sus, ordinul pentru capturare poate fi transmis Contractorului prin telefon, cu transmiterea ulterioară a originalelor în termen de 24 de ore zile.

17.4.13. SCPA este obligat să monitorizeze executarea cererilor sau ordinelor pentru capturare transmise Contractorului cu includerea înscrisurilor respective în Registrul cererilor pentru capturare, în baza informațiilor primite de la Contractor.

17.4.14. În cazul în care Contractorul nu a desfășurat în totalitate volumul de capturare conform ordinelor primite, reprezentantul SCPA, după stabilirea cauzelor și confirmarea necesității capturării animalelor, perfectează un nou ordin pentru Contractor.

17.4.15. Doar SCPA are dreptul să accepte cererile pentru capturare de la persoanele juridice și fizice, de a perfecta ordinul pentru capturare și de a le transmite Contractorului spre executare.

17.4.16. Contractorul, imediat după capturarea animalului, în baza ordinelor pentru capturare, întocmește Raportul de capturare, în care se indică: numărul animalelor capturate, rasa, genul, locul capturării, executorii, numărul crotaliei și culoarea (dacă are), numărul microcipului (dacă are) și ce metode și mijloace de capturare au fost folosite în acest scop. Raportul întocmește în 2 exemplare, unul dintre care este transmis SCPA, exemplarul rămas - Contractorului. Documentele aferente operațiunilor de capturare sunt păstrate timp de 5 ani.

17.4.17. În cazul decesului animalului în timpul operațiunilor de capturare sau transportare, Contractorul întocmește actul de deces al animalului, și copia îl transmite SCPA. Contractorul va transporta cadavrul medicului veterinar pentru autopsie și depistarea cauzei decesului.

17.4.18. În momentul transmiterii animalelor capturate azilului, reprezentanții Contractorului și ai azilului vor întocmi actul de primire și predare a animalului la azil.

17.4.19. Atunci când animalul capturat se restituie fostului proprietar sau curatorului la locul de capturare, reprezentanții Contractorului trebuie să întocmească actul de predare-primire a animalului.

17.4.20. Ordinul primit pentru capturarea și Raport de capturare, cu anexarea informațiilor privind rezultatele capturării, se anexează la rapoartele de cheltuieli lunare privind capturarea animalelor fără supraveghere.

18. Transportarea animalelor capturate

18.1. Mijlocul pentru transportarea animalelor al CÎSA, va fi clar marcat cu logo-ul Contractorului și număr al SCPA.

18.2. Animalele capturate vor fi transportate:

- a) în cazul animalelor fără stăpân la CÎSA;
- b) în cazul animalelor care dețin microcip și altor semne de proprietate, echipa pentru capturare va contacta SCPA pentru informații privind existența proprietarului animalului capturat, după care:

1) în cazul în care proprietarul animalului, este imposibil de contactat prin telefon sau în cazul refuzului proprietarului de a lua animalul - acesta este transportat la CÎSA;

2) în cazul în care proprietarul animalului este identificat, echipa pentru capturare îl informează telefonic, și în cazul disponibilității proprietarului de a lua animalul de la locul de capturare, în timp de 15 minute de la apel - animalul este înmănat proprietarului, în cazul în care proprietarul refuză să ia animalul sau nu are posibilitate să îl ia în timp de 15 minute - animalul este transportat la CÎSA.

- c) în cazul capturării unui animal fără stăpân, în baza unei cereri pentru capturare, primită de la un azil, de la o organizație pentru protecția animalelor sau curatorului, animalul capturat este transportat: organizației/azilului/curatorului.

18.3. Transportul animalelor capturate trebuie să fie efectuat cu mijloace de transport dotate în mod corespunzător.

18.4. După capturare, animalul este plasat într-o cușcă individuală, care este încărcată în mijlocul de transport special, transportat la punctul pentru deținere temporară sau la azil. Este interzis transportul animalelor fără a fi plasat în cuști individuale.

18.5. Cuștile pentru transportul animalelor trebuie să fie selectate în funcție de mărimea animalului. Cușca trebuie să fie întotdeauna mai lungă decât corpul animalului. Cuștile trebuie să fie confecționate din materiale durabile. Pot fi folosite și cuștile din masă plastică.

18.6. În timpul transportului, cuștile individuale trebuie să fie fixate în mod corespunzător pentru a preveni mișcarea lor în timpul deplasării mijlocului de transport.

18.7. Pentru transportul animalelor capturate la CÎSA sau în azil, trebuie utilizate mijloace de transport special pentru capturarea animalelor (mai departe "mijlocul de transport special") dotate în mod corespunzător pentru a asigura un nivel de confort și de siguranță pentru personal și pentru animale, precum și o manevrabilitate înaltă.

18.8. Mijlocul de transport special trebuie să fie în stare tehnică bună.

18.9. Mijlocul de transport special, trebuie dotat cu un set de cuști portabile într-o cantitate suficientă pentru a satisface ordinului emis, cu lese, zgărzi, botnițe etc., pentru a fi utilizate în caz de necesitate.

18.10. În timpul încărcării, transportării și descărcării animalelor vor fi utilizate dispozitive și tehnici care să prevină traumatizarea, rănirea sau moartea animalelor.

18.11. Mijlocul de transport special, va asigura siguranța și protecția animalelor ținând cont de condițiile meteorologice, fiind prevăzut cu ventilație naturală sau asigurată în mod artificial.

18.12. În cazul operațiunilor de transport care durează mai mult de 1 ora și temperatura aerului este mai mare de 25 ° C, animalele capturate vor fi asigurate cu apă potabilă.

18.13. Mijlocul de transport special va dispune de un set de medicamente veterinare pentru acordarea asistenței de urgență eventualelor victime care au avut de suferit în procesul de capturare și transportare. Substanțele incluse în setul de medicamente veterinare pentru acordarea asistenței de urgență trebuie să fie admise utilizării pe teritoriul Republicii Moldova.

18.14. Nu este permisă eutanasia animalelor în mijlocul de transport special. În cazul în care animalul suferă într-o măsură extrem de mare, încât este necesară alinarea suferinței acestuia, transportarea la punctul pentru deținere temporară sau la azil se efectuează sub anestezie, unde medicul veterinar decide asupra eutanasierii animalelor neviabile.

18.15. Zilnic, după finalizarea zilei de muncă, ca urmare a operațiunilor de capturare și transportare a animalelor fără supraveghere și fără stăpân, mijlocul de transport special, instrumentele, echipamentele, cuștile portabile vor fi curățate și dezinfectate.

18.16. Mijlocul de transport special destinat transportării animalelor capturate va fi dotat cu sistem de urmărire GPS pentru a urmări itinerariul mijlocului de transport. La care să aibă acces online permanent SCPA și Consilieri municipali, inclusiv la arhiva traseelor efectuate zilnic în timpul 12 luni.

Informațiile despre itinerarele de deplasare a mijloacelor de transport speciale în timpul schimbului de lucru pentru capturarea animalelor vor fi publicate pe pagina de internet a SCPA.

19. Primirea și înregistrarea animalelor capturate

19.1. Fiecare animal care a ajuns la CÎSA va fi supus unui examen medical veterinar, înregistrat, microcipat în caz dacă nu are microcip și luat la evidență.

19.2. Medicul veterinar sau persoana responsabilă din CÎSA, trebuie să examineze animalul în prezența personalului care au participat la capturarea animalului, și să completeze cu informații privind starea generală a animalului, dacă acesta are răni, fracturi, contuzii sau alte leziuni corporale. După completarea, medicul veterinar și persoanele care au participat la capturare, semnează actul de predare-primire a animalelor.

19.3. În cazul în care animalul a fost găsit nesupravegheat lângă CÎSA, se întocmește actul de primire a animalului în azil, lăsat fără supraveghere, semnat de medic veterinar și doi reprezentanți ai CÎSA. În cel mult 1 zi după luarea la evidență a acestui animal, trebuie informate organele de poliție.

19.4. Medicul veterinar va examina (scana) animalele capturate/primite în ziua capturării/primirii, pentru a vedea dacă nu au vreun microcip implantat anterior sau alte marcaje ale animalelor individuale de identificare.

19.5. Înscrierea privind primirea animalului la CÎSA, trebuie inclusă în Registrul electronic de mișcare a animalului în incinta CÎSA (în continuare – Registrul de mișcare), în termen de 24 de ore din momentul primirii animalului.

19.6. Fotografia animalelor capturate se plasează pe pagina oficială în facebook sau alte pagini, dacă sunt, rețele de socializare sau pagina oficială web al CÎSA în termen de:

- 1) 24 de ore de la primirea animalului, dacă animalul are semne că ar aparține unui proprietar;
- 2) 48 dacă nu are semne de apartenență unui proprietar.

19.7. Pentru identificarea animalelor plasate în CÎSA, acestea trebuie să fie marcate - fie cu o zgardă inamovibilă cu aplicarea numărului de identificare a animalului, fie cu atașarea unei crotalii, corespunzător Registrului de mișcare, fie prin altă metodă comodă, fără punerea în pericol a sănătății animalului.

19.8. Fiecare animal întreținut trebuie să aibă fișa de evidență. Fișa de evidență a animalului este întocmită de medicul veterinar ori de persoana responsabilă din CÎSA. Ulterior, în cazul în care caracteristicile animalului se schimbă în fișa de evidență a animalului se introduc schimbările corespunzătoare.

19.9. Faptul eliberării animalului din CÎSA trebuie indicat, de către medicul veterinar, în Registrul mișcării și în Fișa de evidență, în cel mult 6 ore din momentul plecării animalului.

19.10. În cazul lipsei temporare a medicului veterinar, înregistrarea și evidența animalului se face de o persoană responsabilă și numită din cadrul CÎSA.

19.11. Eliberarea animalelor din CÎSA are loc în conformitate cu prezentul Regulament, în următoarele cazuri:

- a) transmiterea animalului fostului sau noului stăpân;
- b) transmiterea animalului în grija curatorului;
- c) întoarcerea animalului în habitat;
- d) transferarea animalului la un azil de animale;
- e) decesul animalului, care este certificat printr-un act de deces al animalului sau printr-un act de eutanasiere.

20. Întreținerea animalelor în cadrul Centrului de întreținere, sterilizare și adopție a animalelor (CÎSA)

20.1. Perioada întreținerii preliminare a animalelor capturate.

20.1.1. Animalele fără stăpân sunt întreținute la CÎSA în termenul corespunzător scopului capturării: pentru sterilizare - 3 zile, dacă au nevoie de asistență veterinară - mai mult de 3 zile, pentru carantină după mușcătură ori pentru controlul rabiei - 30 de zile, pentru adopție conform Regulamentului dat.

20.1.2. Perioada de întreținere, poate fi și mai scurtă, în cazul:

- a) animalul este revendicat de către fostul proprietar sau adoptat de un nou stăpân;
- b) animalul este cunoscut de curatorii și îngrijitorii, și sănătatea animalului și starea lui permite, întoarcerea animalului în habitatul obișnuit mai devreme;
- c) transferarea animalului la un azil de animale.

20.2. Plasarea câinilor și pisicilor în voliere.

20.2.1 În scopul reducerii stresului la care sunt supuse animalele și în scopul prevenirii și combaterii bolilor, animalele sunt plasate separat unele de celelalte, în baza următoarelor criterii:

- a) sănătate;
- b) nivel de agresivitate;
- c) sex;
- d) vârstă;
- e) talie.

20.2.2. Pisicile și câinii sunt plasați în secții diferite (pentru câini, pentru pisici). Nu se admite plasarea pisicilor și câinilor în limitele vizibilității unora sau altora.

20.2.3. Câinii și pisicile femele nesterilizate trebuie izolate de masculi.

20.2.4. Puii de pisică și cei de câini trebuie izolați de animale adulte, excepție fac mamele puilor. Animalele care alăptează vor fi plasate obligatoriu împreună cu puii lor.

20.2.5. Animalele capturate care au semne de proprietate (zgardă, jeton, etc.) inclusiv microcip, precum și câinii utilitari, câinii de vânătoare, precum și alte animale de rasă capturate, sunt ținute separat de celelalte animale.

20.2.6. Animalele capturate care suferă de boli infecțioase, suspecte de boli deosebit de periculoase, sunt izolate în secții separate (boxe) sau voliere, aflate în regim de carantină. Animalele agresive de asemenea vor fi izolate de alte animale.

20.3. Cerințele față de volierele pentru câini și spațiile pentru pisici.

20.3.1. Toate animalele din CÎSA sunt ținute în voliere și în spații cu pardoseli netede, ușor de curățat și de dezinfectat, cu pantă în direcția scurgerii. Materialele din care este confecționată pardoseala trebuie să fie rezistentă la acțiunea dezinfectanților.

20.3.2. Este interzisă plasarea animalelor în spații, voliere, boxe (cuști) în care pardoseala este acoperită cu apă sau alte lichide.

20.3.3. Animalele pot fi ținute atât în voliere individuale, cât și în voliere comune, ținându-se cont de normele de întreținere, specificate în prezenta secțiune.

20.3.4. În cazul în care acest lucru este posibil, în volierele comune din punctul pentru deținere temporară, vor fi plasate animalele capturate în același habitat și care au fost aduse la punctul pentru deținere temporară în aceeași zi.

20.3.5. Toate volierele și cuștile vor fi numerotate. Numărul de identificare al volierei sau al cuștii va fi indicat în mod clar, pe o placă din material durabil, fixată pe peretele volierei sau cuștii.

20.3.6. Pe fiecare volieră (cușcă, boxă) în care sunt ținute animalele, trebuie să fie atașată o planșetă pentru notițe.

20.3.7. În fiecare volieră (cușcă, boxă) în care sunt ținute animalele, trebuie să existe așternut pentru animale și vase (care nu pot fi răsturnate) cu apă de băut.

20.3.8. Toate volierele (boxele) trebuie să fie încălzite, fiind căptușite total sau parțial (astfel încât temperatura aerului să fie de cel puțin $+7^{\circ}\text{C}$ în spațiile destinate câinilor și de cel puțin $+15^{\circ}\text{C}$ în spațiile destinate pisicilor).

20.3.9. CÎSA trebuie să dispună de un număr suficient de boxe individuale (voliere) destinate animalelor bolnave sau rănite. Animalele bolnave și rănite vor fi izolate în aceste boxe (voliere), pentru a putea fi îngrijite corespunzător pe parcursul întregii perioade de adăpostire. Într-o singură boxă (volieră) nu poate fi ținut mai mult de un animal bolnav sau rănit. Toate boxele din izolator trebuie să fie încălzite/căptușite și ventilate.

20.3.10. În toate spațiile destinate deținerii animalelor, boxe, cuști sau voliere se va asigura ventilația aerului. Ventilarea poate fi una naturală sau poate fi asigurată în mod artificial - cu ajutorul ventilatoarelor de evacuare.

20.4. Caracteristicile volierelor și ale boxelor pentru câini

20.4.1. În secția destinată câinilor, pardoseala volierei (boxei) va fi acoperită cu lemn sau masă plastică, care protejează de frig, precum și așternut și un castron pentru apă care nu poate fi răsturnat. Pe cât este posibil, în timpul alimentării, fiecare animal trebuie să dispună de un castron separat.

20.4.2.1 Volierele trebuie să fie închise deasupra, pentru prevenirea evadării câinilor.

20.4.2.2 Teritoriul azilului trebuie să fie îngrădit bine, fără porțiuni deteriorate ale gardului, pentru evitarea evadării animalului.

20.4.2. Înălțimea pereților volierelor pentru câini trebuie să fie de cel puțin 200 cm, în așa mod ca câinii să nu sară peste gard.

20.4.3. Volierele pentru câini care sunt amplasate în aer liber trebuie să aibă o cușcă (cabină) căptușită/încălzită și acoperită, precum și un teren îngrădit pentru plimbat, pentru asigurarea nevoilor minime de mișcare ale animalului.

20.4.4. Cușca (cabina) va proteja animalul de frig, precipitații, căldură excesivă și alte fenomene meteorologice. Construcția cuștii (cabinei) va fi astfel concepută încât să asigure o temperatură interioară a aerului de cel puțin $+7^{\circ}\text{C}$ pentru câini (pereți multistrat, cu căptușeală etc.).

20.4.5. Suprafața minimă a volierei amplasate în aer liber pentru fiecare câine va fi:

a) de 1m^2 minim de spațiu acoperit per câine (cușcă, cabină) pentru odihnă și minim de 2m^2 spațiu de mișcare per câine pentru un câine de talie medie și mai mare pentru câini mari.

20.4.6. Dimensiunile cuștii (cabinei) pentru câini trebuie să corespundă înălțimii și lungimii animalului. Dimensiunea minimă a boxei pentru câini de talie mică este de $- 1,5\text{m}^2$, pentru câini de talie mare este de $- 2,4\text{m}^2$.

20.4.7. În voliere comune pot fi întreținuți maximum 3 câini, cu mărimea totală a volierului de 10m^2 .

20.5. Caracteristicile spațiilor pentru pisici

20.5.1. Spațiile destinate pisicilor trebuie să aibă o parte acoperită și încălzită/căptușită pentru a asigura nevoile minime de mișcare ale animalului și un teritoriu adiacent pentru plimbare. Suprafața minimă a spațiului care îi revine pentru 1 pisică este de $- 1\text{m}^2$. Partea încălzită/căptușită este necesară pentru a proteja pisicile de frig, precipitații, căldură excesivă și

de alte fenomene meteorologice pentru a asigura temperatura minimă a aerului în interior de minim +15°C.

20.5.2. La intrare, în spațiul destinat pisicilor se va amenaja un antreu cu pereți de plasă.

20.5.3. Terenul destinat plimbării pisicilor trebuie să fie situat în imediata apropiere a spațiului în care se află pisicile și să fie îngrădit din toate părțile, inclusiv din partea de sus. Suprafața terenului destinat plimbării pisicilor trebuie să fie suficient pentru plimbarea tuturor pisicilor din azil pe parcursul zilei. Numărul pisicilor care se pot plimba în același timp pe teritoriul respectiv este calculat reieșind din necesarul de spațiu de - 1m² per pisică. Pe terenul destinat plimbărilor trebuie amplasate diverse dispozitive de joacă pentru pisici.

20.5.4. Pisicile pot fi plasate în boxe (cabine) separate, compartimente, voliere. Dimensiunea minimă a unei boxe este de 1m² per pisică.

20.6. Cerințe pentru întreținerea câinilor

20.6.1. Pardoseala volierelor va fi acoperită cu rumeguș sau alte materiale (higroscopice, absorbante etc.). Rumegușul trebuie schimbat în fiecare zi în totalitate, în timpul operațiunilor de curățare. Consumul mediu constituie aproximativ 0,8 kg de material/zi de așternut pentru un câine adult și 0,4 kg/zi de material/zi de așternut pentru pui.

20.6.2. Pe timp de iarnă, pentru încălzirea volierelor este folosit fânul (paie), reieșind din necesarul de maxim 50 kg per cușcă (cabină) pe lună. Pe măsură ce se murdărește, fânul (paiele) din voliere va fi schimbat în totalitate. Pentru izolarea termică poate fi folosit și orice alt material accesibil, comod și sigur.

20.6.3. CÎSA poate avea unul sau mai multe terenuri îngrădite, care să fie destinate plimbării animalelor și asigurării necesarului de mișcare și nevoilor de comunicare ale acestora.

20.6.4. Toate terenurile destinate plimbării animalelor în aer liber, în cazul în care există asemenea spații, trebuie să fie îngrădite cu un gard și porți cu lacăte pentru a preveni evadarea animalelor.

20.6.5. Dacă acest lucru este posibil, scoaterea la plimbare a câinilor trebuie asigurată de către angajații punctului pentru deținere temporară sau de către voluntari, pe teritoriile special amenajate pentru plimbarea câinilor, unde animalul este adus și ținut în lesă.

20.6.6. Sistemul de drenaj al teritoriului destinat plimbării animalelor trebuie să prevină contaminarea cu fecale a teritoriului respectiv și a celor învecinate.

20.6.7. Terenul destinat plimbării câinilor trebuie să fie suficient de spațios pentru a permite plimbarea în timpul zilei a tuturor câinilor din azil. Numărul patrupezilor scoși concomitent la plimbare este calculat reieșind din necesarul de 8m² per câine. Înălțimea gardului ce încercuiește teritoriul pentru plimbare a patrupezilor va fi de cel puțin 2m.

20.6.8. Timpul acordat plimbării câinelui depinde de condițiile meteorologice și starea fizică a patrupezului și trebuie să fie de cel puțin 30 de minute pentru fiecare plimbare. Scoaterea la plimbare a câinilor poate fi asigurată de către voluntari, care pot scoate patrupezii și în afara azilului.

20.6.8. În scopul finanțării bugetare, necesarul de hrană pentru câini se calculează reieșind din greutatea medie a patrupezului întreținut în CÎSA, și constituie 20-25 kg.

20.7. Cerințe pentru întreținerea pisicilor

20.7.1. Spațiile destinate pisicilor vor fi prevăzute cu așternut pentru animale, litiere cu nisip, castroane care nu pot fi răsturnate. Apa nu trebuie să lipsească niciodată din aceste castroane.

20.7.2. Litierile cu nisip trebuie instalate reieșind din necesarul mediu de 1 litieră la 3 pisici. Litiera trebuie să fie umplută cu nisip igienic.

20.7.3. Curățarea litierelor trebuie efectuată zilnic.

20.7.4. În scopul finanțării bugetare, necesarul de hrană pentru pisici se calculează reieșind din greutatea medie a pisicii întreținute în punctul pentru deținere temporară, și constituie 3,0-3,5 kg.

20.8. Cerințe generale privind hrana animalelor

20.8.1. Cățelușii și motănașii cu vârste cuprinse între 6 - 12 săptămâni trebuie hrăniți de 3-4 ori pe zi.

20.8.2. Cățelușii și motănașii cu vârste cuprinse între 12 săptămâni și 12 luni (juniorii) trebuie hrăniți de 2-3 ori pe zi.

20.8.3. Animalele de peste un an (adulții) trebuie hrăniți o dată pe zi.

20.8.4. Accesul liber la apă a animalelor trebuie asigurat în mod obligatoriu. Se va asigura apă permanentă în vas și va fi schimbată zilnic.

20.8.5. Hrana și apa vor fi curate, fără impurități vizibile.

20.8.6. Animalele sunt aprovizionate cu apă de la robinet. Hrana și mâncarea pentru animale trebuie să fie proaspătă, iar calitatea lor trebuie să corespundă normelor sanitare. Hrana trebuie să fie sănătoasă, gustoasă și suficientă, din punct de vedere a cantității și valorii nutritive, astfel încât să poată asigura menținerea sănătății, greutateii normale și bunăstării animalului. Apa pentru adăpare trebuie turnată în vase detașabile care nu pot fi răsturnate.

20.8.7. Hrana trebuie împărțită după finalizarea curățeniei încăperilor, volierelor, boxelor (cuștilor) în care sunt ținute animalele.

20.8.8. Se recomandă hrănirea animalelor cu alimente uscate sau conservate.

20.8.9. Cantitatea zilnică de mâncare a unui câine este stabilită, după cum urmează:

În perioada aprilie-septembrie:

a) hrană uscată pentru un câine adult.....400 gr/zi

b) hrană uscată pentru un câine junior.....200 gr/zi

În perioada octombrie-martie:

a) hrană uscată pentru un câine adult.....450 gr/zi

b) hrană uscată pentru un câine junior.....250 gr/zi

20.8.10 În scopul finanțării bugetare, necesitățile alimentare pentru câini sunt planificate pe baza greutateii medii a câinelui, care se află la întreținere la centru de îngrijire temporară, de 20-25 kg.

20.8.11. Pisicile sunt hrănite conform recomandărilor medicului veterinar, ținându-se cont de caracteristicile fiziologice, specie, vârstă și sex, precum și recomandările producătorilor de hrană pentru animale, dar nu mai mult de 35g de hrană completă per 1 kg/zi de greutate corporală.

20.8.12. Medicul veterinar poate prescrie hrană dietetică sau hrană suplimentară animalelor bolnave sau epuizate.

20.8.13. Nu este permis hrănirea pisicilor cu alimente pentru câini și viceversa.

20.8.14. În scopul planificării achiziționării hranei și asigurării controlului consumului acesteia sunt folosite formulare care sunt completate lunar și prezentate SCPA (pe numele șefului instituției) cel târziu în prima zi a lunii imediat următoare.

20.9. Norme de întreținere și de curățare în cadrul CÎSA

20.9.1. Lista echipamentelor, instrumentelor și a agenților de curățare folosiți la curățare și dezinfectare este stabilită în baza ordinului aprobat de către CÎSA, în modul stabilit. Nu se admite folosirea aceluiași echipamente și mijloace igienice pentru curățarea blocurilor pentru deținerea animalelor, izolator sau blocurile de carantină, precum și alte spații. Pentru a se evita astfel de situații, inventarul și echipamentul trebuie marcat în mod corespunzător.

20.9.2. Utilizarea aceluiași inventar și a produselor de curățare în blocuri pentru întreținerea animalelor, blocuri de carantină, izolator și în alte încăperi nu este permisă. Pentru aceasta, inventarul și produsele de curățare trebuie să fie etichetate corespunzător.

20.9.3. Toate spațiile, volierele, boxele (cuștile) în care sunt ținute animale trebuie curățate și dezinfectate zilnic.

20.9.4. Castroanele pentru mâncare, cele pentru apă și așternuturile trebuie dezinfectate cel puțin o dată pe săptămână.

20.9.5. Se interzice curățarea și dezinfectarea cuștilor, așternuturilor sau a castroanelor direct în secțiile în care sunt ținute animalele.

20.9.6. Igienizarea generală (curățarea, spălarea, dezinfectarea) a tuturor spațiilor, inclusiv a volierelor și spațiilor gospodărești, trebuie efectuată cel puțin o dată pe lună.

20.9.7. După încheierea perioadei de întreținere, în blocul de carantină sau izolator, fiecare boxă eliberată va fi supusă dezinfecției obligatorii.

20.9.8. Curățenia zilnică și dezinfectarea planificată a spațiilor în care sunt ținute animalele se efectuează în conformitate cu normele sanitare veterinare.

20.9.9. Fiecare spațiu, volieră, boxă (cușcă) pentru ținerea animalelor trebuie să fie curățat și dezinfectat înainte ca în aceasta să fie plasat un alt animal.

20.9.10. În timpul curățării spațiilor se va evita contactul animalelor cu apa și dezinfectanții. În cazul în care nu e posibilă prevenirea contactului, animalul urmează a fi repartizat într-un alt volier pe parcursul efectuării curățeniei.

20.9.11. Condițiile de colectare, stocare, evacuare (utilizare) a deșeurilor menajere solide și a celor biologice în azil se stabilesc în conformitate cu cerințele organelor de control sanitar epidemiologic și ANSA. Evacuarea și utilizarea deșeurilor menajere solide și a deșeurilor biologice este asigurată de organizațiile specializate, pe baza unui contract.

20.9.12. Containerul pentru evacuarea (utilizarea) deșeurilor nu trebuie să fie supraîncărcat. Evacuarea deșeurilor se va efectua cel puțin de 3 ori pe săptămână.

20.10. Normele de personal în CÎSA

20.10.1. CÎSA trebuie să aibă obligatoriu angajați cu următoarele funcții

- 1) medic veterinar;
- 2) asistent veterinar;
- 3) capturator;
- 4) șofer-capturator;
- 5) paznic;
- 6) operator de evidență a animalelor;
- 7) dispecer, cancelaria și Relații cu Publicul;
- 8) îngrijitori de câini;
- 9) chinolog.

21. Controlul veterinar în CÎSA

21.1. Se interzice privirea de ajutor medical veterinar a animalelor bolnave sau rănite pe durata aflării acestora în CÎSA.

21.2. În momentul plasării animalului în CÎSA, după examinarea inițială și înregistrarea animalului, medicul veterinar efectuează:

- 1) identificarea animalelor bolnave și rănite;
- 2) plasarea în carantină a animalelor bolnave și informarea imediată a ANSA privind toate cazurile de boli contagioase sau boli zoonotice;
- 3) proceduri terapeutice și de profilaxie;
- 4) stabilirea dietelor și regimurilor alimentare ale animalului, cântărirea.

21.3. Medicul veterinar din CÎSA este obligat:

- 1) să inspecteze zilnic teritoriul și să verifice gradul de respectare a normelor sanitar-veterinare ;
- 2) să inspecteze zilnic animalele și să controleze starea animalelor.

21.4. Orice procedură medicală la care a fost supus animalul trebuie înregistrată de către medicul veterinar în actele corespunzătoare.

21.5. În cazul absenței temporare a medicului veterinar în CÎSA, examinarea animalelor se asigură de către asistentul medicului veterinar. Sau prin contractarea serviciilor de asistență veterinară, de la un medic sau clinică/cabinet veterinar privată.

21.6. Fiecare angajat al CÎSA va primi instrucțiunile de rigoare pentru recunoașterea semnelor de boală a animalelor și atenționarea medicului veterinar asupra acestui fapt.

22. Sterilizarea animalelor.

22.1. Sterilizarea (castrarea) animalelor se face de un medic veterinar licențiat, prin metoda de ovariohisterectomie pentru femele și orhiectomie pentru masculi.

22.2. Animalele fără stăpân care se află în CÎSA trebuie să fie sterilizate (castrate) obligatoriu în cazurile în care sunt:

- a) transmise cu drept de proprietate unui nou proprietar;
- b) transmise fostului proprietar, cu excepția situației dacă este de rasă confirmată prin certificat de pedigree;

- c) sunt transmise la un azil;
- d) sunt returnate în habitatul lor conform programului "CSMVE";
- e) toți câinii întreținuți conform acestui Regulament pct. 4.2.6, cu excepția câinilor de rasă găsite sau cu semne de apartenență unui proprietar.
- f) Câini de rasă găsite sau cu semne de proprietar după 14 de zile de întreținere, dacă nu a fost găsit proprietarul.

22.3. Animalele de rasă care sunt returnate fostului proprietar din punctul pentru deținere temporară, nu vor fi supuse sterilizării (castrării), dacă au acte confirmative că animalul are valoarea genetică de rasă și această este prevăzut de Regulamentul dat.

22.4. Se va asigura în mod prioritar sterilizarea femelelor luate în custodie sau solicitate înapoi de proprietari din punctul pentru deținere temporară.

22.5. Până la sterilizarea animalului, medicul veterinar desfășoară examinarea clinică a animalului pentru a determina dacă este posibilă sterilizarea.

22.6. Se interzice sterilizarea (castrarea) animalelor a căror stare de sănătate nu permite desfășurarea unei asemenea intervenții chirurgicale.

22.7. Temeiurile medicale pentru nesterilizarea (necăstrare), trebuie să fie indicate de către medicul veterinar în Fișa de evidență a animalului (anexa nr. 3), și în Registrul de evidență a animalelor din CÎSA și după caz în BDEAC.

22.8. Se interzice comportamentul dur și abuziv față de animale în timpul sterilizării.

22.9. După sterilizarea animalelor se întocmește Actul de sterilizare a animalelor în secția staționară a centrului de sterilizare.

22.10. Informația conform Actului de sterilizare în secția staționară a centrului de sterilizare se introduce în Registrul de sterilizare a animalelor de la CÎSA.

22.11. În timpul perioadei de întreținere a animalului după sterilizare, medicul veterinar trebuie să efectueze o examinare medicală zilnică a animalului.

22.12. În perioada de îngrijire post-operatorie, după sterilizare (după castrare), în caz de necesitate animalului i se va acorda ajutor veterinar imediat.

22.13. Sterilizarea animalelor capturate fără supraveghere se efectuează din sursele bugetului municipal, precum și din alte surse disponibile.

22.14. Medicamentele folosite pentru sterilizarea, trebuie să fie de înaltă calitate.

23. Programul "CSMVE"

23.1. Pe teritoriul mun. Bălți, se desfășoară programul CSMVE, care cuprinde: capturarea, sterilizarea, microciparea, crotalierea, vaccinarea, eliberarea în locul de capturare.

23.2. Dacă există o persoană care acceptă să aibă grijă de animalele fără adăpost, acesta poate fi numit curatorul animalului (animalelor) dat (e).

23.3. Animalul este eliberat în habitatul său, în locul din care a fost capturat, respectând următoarele condiții:

- a) animalul nu este agresiv și nu reprezintă un pericol pentru societate;
- b) animalul nu este bolnav de rabie;
- c) a fost tratat de boli infecțioase sau răni, traume, fracturi și alte afecțiuni temporare;
- d) a fost sterilizat, deparazitat, vaccinat contra rabiei, i s-a aplicat microcipul și a fost inclus în Registrul/Baza de date a animalelor fără adăpost;
- e) animalele sunt eliberate în habitat, în locul de unde au fost capturate, cu excepția terenurilor de joacă pentru copii de tip închis (îngrădite), instituțiilor de învățământ preșcolar;
- f) tuturor câinilor li se aplică o crotaliera la ureche de format unic.
- g) cățelușii câinilor, cu excepția cazurilor din pc.23.7.
- h) cu luarea în considerare a numărului de câini existenți în locul unde vor fi întorși câinii, pentru a nu admite mărirea excesivă a numărului de câini și de a nu depăși un număr de 5 animale, și în unele cazuri până la 7 respectând cerințele din pc. 23.8.
- i) nu este un animal abandonat sau pierdut recent, are semne de proprietar, nu are loc permanent de trai în stradă sau câini de rasă, câinii din anexa nr.1 și anexa nr.1/a, sau care sunt din alt oraș recent apărute pe adresa dată.

- j) pe baza Acordului de curator, după caz dacă va fi luat sub custodie.
- 23.4. Returnarea animalului la locul capturării/în habitatul său se face în temeiul Actului de returnare a animalului în habitat.
- 23.5. Returnarea animalului se face de către Contractor, în baza ordinului primit de la SCPA sau CISA.
- 23.6. Returnarea animalelor în habitatul lor, unde au fost capturate, se poate face de către organizația pentru protecția animalelor cu care SCPA a încheiat contracte de colaborare.
- 23.7. Cațelusii pot fi întorși pe locul capturării numai în următoarele condiții:
- Să corespundă cerințelor din pc.23.3;
  - Să fie sterilizati obligatoriu;
  - Majoritatea locuitorii din curtea blocului să nu fie împotriva;
  - Întoarcerea nu prezintă un pericol pentru viața lor: șantier, parte carosabilă cu automobile și altele;
  - Sunt luați sub custodia unui curator care va avea grijă de ei conform contractului încheiat cu CÎSA.
- 23.8. Câinii pot fi întorși pe locul capturării în număr mai mare de 5, dar până la 7 în următoarele condiții:
- Să corespundă cerințelor din pc.23.3;
  - Întoarcerea lor nu prezintă pericol pentru oameni sau alte animale;
  - Sunt luați sub custodia unui curator care va avea grijă de ei conform contractului încheiat cu CÎSA.
- 23.9. Coordonarea implementării programului SCVME se face de către SCPA și Consiliul de Supraveghere.
- 23.10. Planificarea programului SCVME și numărului necesar a câinilor supuși capturării și sterilizării, se face luând în vedere numărul total al animalelor prezente în municipiu, planificând și numărul de sterilizări lunare pentru realizarea bună a programului.
- 23.11. Timpul întreținerii postoperatorie a animalului sterilizat trebuie să fie în așa fel ca animalul să aibă timp pentru restabilirea sănătății și posibilității întoarcerii animalului în habitatul lui. Totodată perioada recomandată optimă este de 3 zile.

24. Custodia animalelor fără stăpân

- 24.1. Orice animal, eliberat sub programul SCVME poate avea curator.
- 24.2. Persoanele care doresc să devină curatori de animale, pot să depună o cerere pe numele SCPA ori CÎSA.
- 24.3. Pentru a deveni curator, persoana trebuie să respecte următoarele condiții:
- are vârsta de cel puțin 18 ani;
  - prezintă actul de identitate în original și o copie;
  - prezentarea actelor de înregistrare și a extrasului, în cazul custodiei persoanei juridice;
  - întocmirea acordului de curator cu SCPA ori CÎSA
- 24.4. Câinii pot fi transmiși curatorului numai dacă sunt:
- microcipați;
  - crotaliați cu crotalie de tip unic, care va confirma microciparea;
  - sterilizați, dacă nu sunt interdicții de medic veterinar privind vârsta ori sănătatea animalelor.

25. Returnarea animalelor stăpânilor

- 25.1. În cazul în care animalul capturat are microcip sau alte semne de marcaj al animalului, prin intermediul cărora se poate identifica și contacta stăpânul, reprezentantul CÎSA este obligat să identifice stăpânul animalului respectiv și să-l înștiințeze în cel mult 24 de ore de la plasarea acestuia în CÎSA.
- 25.2. În cazul în care semnele de proprietate de pe animal nu conțin informații care i-ar permite să identifice stăpânul animalului, reprezentantul CÎSA întreprinde toate măsurile accesibile pentru a identifica și a notifica stăpânul, adresându-se după ajutor la cluburile chinologice, cluburi felinologice, crescătorii de câini, la voluntari sau întreprinzând alte acțiuni similare,

inclusiv și să fie publicat, în mod obligatoriu, în ziua capturării, pe pagina de internet a CÎSA care va conține: fotografia și descrierea animalului, data capturării, rasa.

25.3. Animalele pot fi restituite posesorilor existenți doar după ce medicul veterinar a efectuat următoarele acțiuni obligatorii:

- 1) examinarea animalului;
- 2) sterilizarea (dacă nu sunt prevăzuți contradicții conform Regulamentului)
- 3) vaccinarea (dacă nu au);
- 4) microciparea (dacă nu au)
- 5) înregistrarea animalului în baza de date electronică unică a animalelor de companie (dacă nu sunt);

25.4. Revendicarea animalului din CÎSA se realizează în cazul respectării următoarelor condiții:

- 1) Prezentarea unei dovezi care demonstrează posesiunea asupra animalului: pașaportul animalului, înregistrări veterinare, certificat privind vaccinul antirabie, poze comune și altele;
- 2) prezentarea unei copii a buletinului de identitate;
- 3) executarea și semnarea formularului și acordului de returnare a animalului

25.5. Reprezentantul CÎSA este obligat să returneze animalele revendicate, în baza cererii de revendicare.

25.6. Proprietarii de animale care au fost anunțați că animalul lor se află în CÎSA sunt obligați să se prezinte la punctul respectiv și să preia animalul care îi aparține, în timp de 3 zile lucrătoare de la data notificării.

25.7. În cazul în care animalul are proprietar, dar acesta nu vrea să-și recupereze animalul, CÎSA îl notifică despre perioada de întreținere a animalului la punctul pentru deținere temporară și despre acțiunile ulterioare (transmiterea la adopție, etc); precum și despre faptul că abandonarea unui animal servește drept motiv pentru atragerea la răspundere a proprietarului animalului pentru abandonarea acestuia.

25.8. În cazul refuzului stăpânului de a lua animalul capturat din punctul CÎSA, administrația CÎSA va trimite ulterior o solicitare către organele de poliție privind inițierea unei anchete și atragerea la răspundere a proprietarului animalului pentru abandonarea animalului.

25.9. După expirarea perioadei necesară de întreținere în CÎSA (14 zile), animalele identificate, ce nu au fost preluate de proprietari, se supun plasării în adăpost.

25.10. Toate conversațiile telefonice referitoare la căutarea și notificarea stăpânului animalului vor fi înregistrate (format audio) și păstrate timp de cel puțin 2 ani.

26. Adopția animalelor din CÎSA

26.1. Adopția animalelor

26.1.1. Adoptarea unui animal de către o persoană fizică sau juridică are loc după întrunirea următoarelor condiții:

- a) Persoana a împlinit vârsta de 18 ani;
- b) a fost depusă o cerere de adopție către CÎSA
- c) prezintă actul de identitate în original și o copie;
- d) prezentarea actelor de înregistrare și a extrasului, în cazul adopției de o persoană juridică;
- e) prezintă fie acte confirmative de proprietar pentru locuința unde trăiește sau are permisiunea în scris de la proprietarii locuinței;
- f) după verificare, dacă persoana nu a fost constatată în cazuri de cruzime față de animal;
- g) semnarea unui contract, de transmiterea animalului în coproprietate.

26.1.2. Înaintea de adopția animalul trebuie să treacă următoarele proceduri obligatorii:

- a) examinarea animalului de către veterinar;
- b) deparazitarea internă și externă;
- c) sterilizarea (dacă nu sunt prevăzute contradicții conform Regulamentului);
- d) vaccinarea (dacă nu au);
- e) microciparea (dacă nu au)
- f) înregistrarea animalului în baza de date electronică unică a animalelor de companie din mun. Bălți (dacă nu sunt).

- 26.1.3. CÎSA și SCPA au dreptul să refuze cererea pentru adopție din următoarele motive:
- a) noul proprietar nu dispune de condițiile corespunzătoare pentru deținerea animalului;
  - b) nu au fost prezentate toate documentele necesare și nu sunt întrunite toate punctele din pct.26.1;
  - c) există mărturii cu privire la faptul că persoana respectivă a dat dovadă de comportament crud față de animale în trecut și nu a respectat normele sanitare veterinare de întreținere a animalelor;
  - d) nerespectarea prevederilor contractuale, în cazul animalelor luate anterior în custodie din punctul pentru deținere temporară.
- 26.1.4. Refuzul de adopție trebuie prezentat în scris solicitantului în adopția animalului, cu argumentarea refuzului.

26.2. Căutarea noilor proprietari

- 26.2.1. Acțiuni necesare de bază pentru adopție animalului din CÎSA sunt următoarele:
- a) informarea voluntarilor printr-un chat oficial creat de CÎSA în facebook sau viber sau telegram;
  - b) informarea SCPA despre câinii supuși adopției;
  - c) publicarea anunțului pe pagina de Facebook al CÎSA;
  - d) publicarea anunțului pe site-uri www.999.md, www.adopta.md;
  - e) publicarea anunțului de adopție în 3 grupe minimum de protecție a animalelor, cu capacitatea lor minimă de 1000 membri;
  - f) Desfășurarea odată în lună a ”Ușilor deschise” în CÎSA pentru promovarea adopției;
  - g) Desfășurarea minimum odată în 2 luni a evenimentului de adopție a animalelor din CÎSA în centrul municipiului.
- 26.2.2. Activități suplimentare care trebuie să întreprindă CÎSA:
- a) plasarea anunțurilor despre animale în mijloacele de informare în masă (ziare, radio, TV);
  - b) plasarea anunțurilor despre animale pe standuri, panouri informaționale și alte mijloace exterioare de publicitate din municipiu.
  - h) colaborarea cu organizațiile internaționale pentru promovarea adopției internaționale
  - i) evenimente informaționale a cetățenilor prin cutii poștale; etc.

27. Accesul publicului în CÎSA

- 27.1. Funcționarii responsabili din cadrul CÎSA sunt obligați:
- a) să organizeze programul de acces în aziluri în baza buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, cu înscrierea într-un registru special al tuturor vizitatorilor și datele acestora;
  - b) să stabilească lista alimentelor interzise și recomandate pentru animale;
  - c) să efectueze un instructaj primar.
- 27.2. Regulile cu privire la drepturile și responsabilitățile cetățenilor în CÎSA, orarul vizitei, graficul de lucru, lista produselor alimentare recomandate și a celor interzise - să fie postate pe pagina-web și la intrare și pe teritoriul CÎSA, pentru a informa.
- 27.3. În punctul pentru deținere temporară sunt admiși:
- a) toți cetățenii care doresc să viziteze punctul pentru deținere temporară;
  - b) voluntarii care ajută la întreținerea și reabilitarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân;
  - c) reprezentanți ai organizațiilor necomerciale, fundațiilor de caritate.
- Se permite vizita voluntarilor la punctul de deținere temporară de la ora 09:00 până la 17:00
- 27.4. În azil este interzis accesul:
- a) minorilor sub 16 ani neînsoțiți de un adult;
  - b) persoanelor în stare de ebrietate sau care sunt sub influența substanțelor psihotropice;
  - c) persoanelor agresive sau cu comportament inadecvat.
- 27.5. Toți vizitatorii pe tot parcursul vizitei, poate se facă video și foto înregistrări, fără oricare impediment sau interdicere.

28. Adăposturi pentru animalele de companie cu și fără stăpân, private sau ale organizațiilor necomerciale

- 28.1. Pentru întreținerea animalelor de companie găsite, capturate, confiscate, ridicate sau înstrăinate, în municipiul Bălți se pot crea atât adăposturi private și publice.
- 28.2. Crearea adăposturilor pentru animalele de companie și funcționarea acestora se realizează în modul prevăzut de legislația în vigoare.
- 28.3. Alocarea resurselor financiare pentru crearea adăposturilor publice și funcționarea acestora se realizează atât din bugetul local, cât și din alte fonduri prevăzute de legislația în vigoare.
- 28.4. Din bugetul local pot fi alocate surse pentru crearea azilurilor și compensarea cheltuielilor pentru întreținerea animalelor în azil, indiferent de forma de proprietate a acestora.
- 28.5. Toate animalele întreținute în adăpost trebuie să fie microcipate și înregistrate în Registrul electronic animalelor întreținute în adăpost.
- 28.6. Înainte de adopție animalele din aziluri trebuie să fie sterilizate. Excepții sunt animale care nu pot fi sterilizate din motive medicale, indicate de un medic veterinar.
- 28.7. Lunar și la finele anului, azilurile sunt obligate să raporteze către SCPA din mun. Bălți toate acțiunile care au fost întreprinse în cadrul azilului (recepționarea animalului, capturarea, sterilizarea, întreținerea în azil, eliberarea precum și alte informații privind activitatea azilurilor).
- 28.8. În azilurile pentru animale poate fi realizată întreținerea temporară a animalelor printr-un acord cu proprietarii lor, precum și activități de furnizare a serviciilor veterinare și alte servicii.
- 28.9. Proprietarii adăposturilor pentru animale și persoanele autorizate de acestea sunt obligați să ofere posibilitatea vizitei de către cetățeni și voluntari minimum 5 zile pe săptămână, inclusiv sâmbăta și duminica. Și minimum 6 ore pe zi.
- 28.10. Azilurile trebuie să ducă aceeași evidență care este și la CÎSA, inclusiv să respecte normele prevăzute de prezentul Regulament.

29. Eutanasierea animalelor fără stăpân din CÎSA, azil public

29.1. Eutanasierea animalelor

29.1.1. Eutanasierea animalelor din CÎSA/azil public, instituție publică ori întreprinderea municipală din domeniul animalelor cu și fără stăpân, se face numai în cazuri excepționale, ca ultima metodă și numai după ce, cu strictețe și toată responsabilitatea, au fost desfășurate toate celelalte acțiuni și metodele, pentru a evita eutanasierea animalului, și aceste acțiuni sunt confirmate documentar.

29.1.2. Eutanasierea animalelor de companie se efectuează de specialiștii veterinari în mod uman și se admite doar în cazul:

- a) Pentru a pune capăt suferinței insuportabile animalelor, la constatarea unei boli grave incurabile diagnosticate în mod sigur de un medic veterinar sau în cazul unor consecințe incurabile în urma unei traume ori răniri acute care este incompatibilă cu viața animalului sau dacă starea de sănătate a acestuia este de așa natură încât existența lui în continuare doar va fi suportată cu suferințe, dar și nu sunt resurse de recuperare. În caz că nu sunt resurse, este informat SCPA, în mod prioritar și întreprinse toate posibilitățile de căutare a resurselor. Decizia de eutanasiere este luată de Comisia de eutanasiere. În cazuri extrem de grave, Comisia de eutanasiere poate fi convocată de urgență, în format on-line. Iar dacă nici un membru din cadrul comisiei nu este disponibil, medicul veterinar va lua decizia singur. Eutanasierea se aplică sub întreaga responsabilitate a medicului și asigurarea dovezilor, lorfapte confirmate despre necesitatea efectuării eutanasierei.
- b) În cazul apariției unei boli infecțioase deosebit de periculoase ale animalelor de companie și imposibilitatea vindecării acestora sau de alte boli supuse alertării sau sunt purtătoare de boli, ceea ce este confirmat prin document relevant de ANSA. Decizia de eutanasiere este luată de medicul veterinar împreună cu reprezentantul SCPA.
- c) În cazul agresiunii nemotivate a animalului cu sau fără stăpân sau mutilării unei persoane sau altui animal, în rezultatul agresiunii nejustificate a animalului cu sau fără stăpân; Comportamentul nejustificat sau neadecvat al unui animal, trebuie să fie confirmat de doi chinologi diferiți, medic veterinar, și Comisia de eutanasiere.

29.1.3. Se consideră, că nu este loc pentru întreținere, când toate volierile sunt pline de animale reieșind din norma, 3 m² pentru un câine (cu excepția puilor până la 4 luni, pentru care nu se consideră metraj), 1m² pentru pisică și plus 5 locuri libere conform normei (pentru capturare sau carantină).

29.1.4. Se interzice eutanasierea animalelor din alte motive decât cele descrise în punctul 29.1.2.

29.2. Decizii privind eutanasierea

29.2.1. Decizia privind eutanasierea se emite pentru fiecare animal separat.

29.2.2. Eutanasierea animalelor care au mușcat oameni sau animale, și care sunt suspectate de rabie, este interzisă până la expirarea termenului de 30 zile. Astfel de animale trebuie să fie plasate în carantină unde vor fi examinate de către veterinar. Dacă diagnosticul de rabie se confirmă, medicul veterinar va lua decizia cu privire la eutanasierea animalului.

29.2.3. Toate procedurile de eutanasiere se opresc în cazul în care:

- 1) Nu sunt medicamente necesare pentru efectuarea eutanasierii umane, prevăzute de Regulamentul dat;
- 2) Nu este formată Comisia pentru eutanasiere;
- 3) Dacă nu lucrează camerele de supraveghere video din sale de eutanasiere.
- 4) Dacă este interzis accesul pentru organizațiile pentru protecția animalelor, sau voluntarilor pe proceduri de eutanasiere sau în cadrul ședințelor Comisiei de eutanasiere.
- 5) Orice altă încălcare din acest Regulament, ce se referă la eutanasiere.
- 6) Dacă sunt spații și surse pentru întreținerea conform Regulamentului.

29.3. Comisia de control de eutanasiere a animalelor

29.3.1. Comisia de control de eutanasiere a animalelor este formată din: un medic veterinar; un angajat al CÎSA sau azilului public; un reprezentant al SCPA; 1 reprezentant al organizațiilor necomerciale pentru protecția animalelor și 1 voluntar, care corespund pct. 29.3.5.

29.3.2. Componenta comisiei se stabilește de către Consiliul Municipal, pe un termen de 4 ani.

29.3.3. Înainte de formarea comisiei, SCPA este obligată să facă un anunț pe site-ul web Primăriei mun. Bălți despre formarea comisiei.

29.3.4. Organizațiile de protecție animalelor și voluntarii care vor să fie incluși în Comisia de eutanasiere trebuie să depună în prealabil cererea de participare.

29.3.5. Organizațiile și voluntarii, în vederea includerii în componenta comisiei, trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

- 1) Organizațiile pentru protecția animalelor
  - a) să fie înregistrate oficial;
  - b) să fie din Republica Moldova;
  - c) să aibă 3 ani minim de activitate ce se referă la protecția animalelor;
  - d) să nu fie implicați în cazuri de cruzime față de animale;
  - e) să aibă portofoliul integru și experiență în domeniul protecției animalelor, care poate fi dovedită și confirmată;
  - f) să cunoască Regulamentul animalelor cu și fără stăpân din mun Bălți.

2) Voluntarii:

- a) să fie din mun. Bălți
- b) CV personal
- c) să aibă 3 ani minim de activitate ca voluntar în domeniul animalelor de companie;
- d) Să fie prezentate 30 de semnături ai locuitorilor din mun. Bălți de susținere a candidaturii. Semnăturile trebuie să includă și semnăturile voluntarilor.
- e) să aibă portofoliul integru și experiență în sfera de voluntariat în domeniul animalelor de companie, care se poate fi dovedită și confirmată;
- f) să cunoască Regulamentul animalelor cu și fără stăpân din mun Bălți;
- g) să nu fie implicat în cazurile de cruzime față de animale.

29.3.5.1. Alegerea membrilor comisiei din partea organizațiilor necomerciale sau voluntarilor se face pe baza de concurs organizat de Consiliul Municipal conform anexei nr.4 din prezentul Regulament.

29.3.6. Deciziile comisiilor de control al eutanasierii se aprobă cu un vot majoritar.

29.3.7. Ședințele comisiei trebuie să fie anunțate cu cel puțin 7 zile înainte. În cazuri de urgență, legate de sănătatea animalelor, termenul poate fi restrâns.

29.3.8. Fiecare ședință a comisiei trebuie să fie reflectat în cadrul unui proces-verbal, ulterior disponibil public și care se păstrează pe o perioadă determinată de legislația privind arhivarea și gestionarea documentelor.

29.3.9. Ședințele comisiei sunt publice și la ele poate asista orice persoană interesată.

29.3.10. În caz dacă, pentru includerea în Comisia de control al eutanasierii, nu sunt destule organizații de protecție a animalelor, acestea din urmă pot să fie înlocuite cu voluntari și invers, dacă lipsește numărul necesar de voluntari.

29.3.10.1. Dacă nici o organizație pentru protecția animalelor sau voluntarii din mun Bălți incluși în comisie, nu au manifestat dorința să participe sau nu au întrunit cerințele din pct. 29.3.5, la lucrările comisiei pot să participe reprezentanții din Consiliul de Supraveghere în domeniul animalelor.

29.3.11. În cazul, în care va fi dovedit, că comisia aprobă decizii cu încălcarea Regulamentului dat, poate fi depusă cererea de la orice persoană interesată pentru realegerea membrilor comisiei sau a unui membru.

29.3.13. Cererile se depun în scris în cadrul Consiliul de Supraveghere în domeniul animalelor.

29.3.14. Comisia de control al eutanasierii animalelor, trebuie să verifice în dependență de caz dacă:

- a) starea sănătății animalului este gravă, suferințele sunt insuportabile și au fost luate toate măsurile pentru a preveni eutanasierea animalului;
- b) animalul nu poate fi întors la locul capturării;
- c) dacă CÎSA nu are loc pentru întreținerea conform Regulamentului dat;
- d) dacă au fost luate toate măsurile posibile pentru adopția animalului sau transmiterea animalului, și acest fapt este confirmat, prin: publicarea anunțului despre adopția animalelor, informarea grupelor de voluntari despre animalul dat, animalul a fost promovat în zilele ușilor deschise ale CÎSA;
- e) dacă animalul a fost capturat conform regulamentului și pe baza ordinului de capturare;
- f) și alte acțiuni necesare, prevăzute de Regulamentul dat pentru a preveni eutanasierea.

29.3.15. În cazul, în care nu a fost efectuat tot posibilul prevăzut de acest Regulament, sau dacă este posibilitatea de întreținere a animalului conform normelor acestui Regulament (spații) se ia decizie în favoarea animalului.

29.4. Procedura de eutanasiere.

29.4.1. Pentru eutanasiere trebuie să fie folosite medicamentele și anestezia care sunt permise de regulament și care vor garanta moartea rapidă și fără durere.

29.4.2. Eutanasia se aplică sub întreaga responsabilitate a medicului și cu prezența faptelor confirmative despre necesitatea efectuării eutanasiei.

29.4.3. Toate datele privind eutanasia animalului se înregistrează în Registrul cazurilor de eutanasiere și anume:

- 1) motivul eutanasiei;
- 2) de către cine a fost efectuată eutanasierea;
- 3) cu cine a fost coordonat, actul respectiv;
- 4) actele confirmative privind necesitatea eutanasierii;
- 5) actele confirmative privind toate măsurile întreprinse și subiecții implicați, pentru a exclude eutanasierea animalelor.

29.4.4. Registrul cazurilor de eutanasiere se păstrează timp de 5 ani, este asigurat accesul la informații incluse în acesta, care se oferă gratuit angajaților SCPA și societății civile.

29.4.5. Procedura de eutanasiere trebuie să înceapă cu anestezie generală profundă, se induce pierderea cunoștinței animalului, după care va urma etapa care finalizează cu decesul obligatoriu. Se interzice provocarea morții animalului în stare conștientă.

29.4.6. Se interzic următoarele metode de provocare a morții:

- 1) înecare, asfixiere, otrăvire;
- 2) injecții dureroase, utilizarea substanțelor relaxante în scopul eutanasiei, otrăvirea;
- 3) supraîncălzirea, utilizarea curentului electric, obstrucționarea respirației;
- 4) alte metode de provocare a morții însoțite de cruzime.

- 29.4.7. Omorârea unui animal în stare de veghe se interzice;
- 29.4.8. Eutanasia animalelor poate fi efectuată doar în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova.
- 29.4.9. Metoda optimă de eutanasiere, acceptată în practica internațională, o reprezintă injecțiile cu substanțe din grupul barbituratelor.
- 29.4.10. Procedura recomandată pentru eutanasiere:
Injectarea tiopentalului de sodiu (hexenal):
1. Doza letală pentru câini:
    - 1) tiopental de sodiu (concentrația 2,5%) - 120-150 mg/kg intramuscular sau 30-45mg/kg intravenos;
    - 2) hexenal (concentrația 2,5%) - 90 mg/kg intravenos.
  2. Doza letală pentru pisici:
    - 1) tiopental de sodiu (concentrația 2.5-5%) - 90-120 mg/kg intramuscular sau 60-45 mg/kg intravenos;
    - 2) hexenal (concentrația 2,5-5%) - 300-360mg/kg intramuscular, 30-120 mg/kg intravenos.
- 29.4.11. Se admite utilizarea altor preparate recomandate de ANSA.
- 29.4.12. Acele pentru eutanasiere trebuie să fie bine ascuțite și dimensiunea acestora trebuie să corespundă dimensiunii animalului.
- 29.4.13. În scopul tratării umane a animalului, trebuie să se aplice metoda cea mai puțin traumatizantă de introducere a preparatelor, luând în considerare dimensiunile animalului precum și caracteristicile anatomice și fiziologice ale acestuia.
- 29.4.14. Eutanasierea trebuie să fie efectuată de medicul veterinar într-o încăpăre special amenajată.
- 29.4.15. La efectuarea eutanasierei, pe lângă medicul veterinar, e necesară prezența reprezentantului SCPA, și, la solicitare, a reprezentanților organizațiilor pentru protecția animalelor, consilierilor municipali, reprezentanții primăriei, instituțiilor de stat.
- 29.4.16. În spațiul în care sunt desfășurate procedurile de eutanasiere a animalelor, trebuie să fie instalate camere de supraveghere video online la care are acces SCPA. E obligatorie instalarea a două camere de supraveghere video online: una amplasată deasupra mesei pe care se prepară anestezicul și a doua cameră care fixează întreaga imagine a sălii de proceduri. Înregistrările video ale acestor camere trebuie să fie păstrate timp de 1 an.
- 29.4.17. Este interzisă efectuarea eutanasierei animalelor în prezența altor animale.
- 29.4.18. Medicul veterinar care efectuează eutanasierea trebuie să fixeze momentul morții clinice a animalului.
- 29.4.19. Medicul veterinar, care efectuează eutanasierea, înregistrează constatarea morții clinice a animalului în absența respirației și a activității cardiace.
- 29.4.20. Eliminarea cadavrului este permisă numai după constatarea rigidității cadaverice.
- 29.4.21. După efectuarea eutanasierei este necesară curățarea și dezinfectarea spațiilor.
- 29.4.22. După eutanasierea animalului, va fi întocmit Actul de eutanasiere al animalului și fără stăpân și informația va fi inclusă în Registrul de eutanasiere.
- 29.4.23. În CÎSA se va asigura evidența cadavrelor animalelor, a decesurilor în timpul operațiilor de capturare sau deținere, sau prin eutanasiere, inclusiv cu menționarea datei de transmitere a cadavrelor organizației care se ocupă cu eliminarea cadavrelor, denumirea organizațiilor și persoanelor care au efectuat aceste lucrări. În mod alternativ, dacă înhumarea sau eliminarea cadavrelor a fost efectuată de către CÎSA, se indică data, locul de înhumare al cadavrelor și datele (numele, prenume) persoanelor care au efectuat înhumarea.
- 29.4.24. Dacă locul înhumării, nu se află lângă teritoriul CÎSA, Contractorul responsabil de deținerea animalelor trebuie să asigure depozitarea cadavrelor animalelor și a altor deșuri biologice în congelatoare speciale și plasate în pungi de plastic, până în momentul când sunt preluate de către serviciul special pentru evacuarea cadavrelor.
- 29.4.25. Utilizarea deșeurilor biologice din CÎSA se efectuează în conformitate cu prevederile legislației veterinare a Republicii Moldova.

29.5. Decesul sau evadarea animalelor.

- 29.5.1. CÎSA duse responsabilitatea pentru caini decedați sau fugiți/dispăruți

29.5.2. În cazul decedării, dispariției sau evadării animalului se scrie Nota explicativă, cauza, ce măsuri au fost întreprinse pentru prevenirea decesului sau dispariției animalului.

29.5.3. Pentru fiecare caz se întocmește actul potrivit și informația se înscrie în Registrul electronic sistematizat.

30. Colectarea, înhumarea cadavrelor de animale

30.1. Colectarea cadavrelor.

30.1.1. Informația pentru colectare a cadavrelor de animale este transmisă de către persoane fizice sau juridice către dispecerat SCPA cu indicarea tuturor datelor: adresa locului cadavrului, tipul animalului, numele apelantului, telefonul de contact.

30.1.2. Imediat după primirea acesteia, SCPA întocmește ordinul pentru colectarea cadavrelor, pe care îl transmite Contractorului. Evidența ordinelor pentru colectarea cadavrelor se ține în Registrul ordinelor pentru colectarea cadavrelor de animale.

30.1.3. Pentru a preveni răspândirea bolilor și a infecțiilor, Contractorul are obligația să execute ordinele de colectare a cadavrelor de animale fără întârziere, în ziua primirii ordinului, cu excepția cazurilor când sunt primite la sfârșitul zilei de lucru. Imediat după transportarea cadavrului, mașina se dezinfectează.

30.1.4. Reprezentantul echipei pentru capturare care execută colectarea cadavrelor animalelor, are obligația să fotografieze animalul în locul unde a fost găsit acesta, să întocmească Actul de colectare a cadavrelor de animale. În actul respectiv va fi indicat:

- a) numele și prenumele angajatului care a colectat cadavrul;
- b) data și ora colectării;
- c) adresa unde a fost găsit animalul mort;
- d) specia animalului (pisică, câine, vulpe, etc.);
- e) rasa;
- f) culoarea
- g) descrierea animalului, în ce stare a fost găsit cadavrul animalului, dacă are traume, răni;
- h) numărul și culoarea crotaliei (dacă are)
- i) numărul de microcipului (dacă are).
- j) data și adresa cui a fost transmis cadavrul animalului (laborator, cimitir, loc de incinerare etc.).

Actul de colectare a cadavrelor de animale și fotografiile respective ale cadavrului animalului sunt transmise CÎSA și SCPA.

30.1.5. Mijlocul de transport special destinat transportării cadavrelor animalelor va fi dotat cu sistem de urmărire online GPS pentru a urmări itinerarul mijlocului de transport în timpul lucrului. Informațiile despre itinerarele de deplasare a mijloacelor de transport speciale sunt de interes public - și vor fi accesibile Solicitantului, organizațiilor publice pentru protecția animalelor, oricărui cetățean interesat și vor fi publicate pe pagina de web a CÎSA.

30.1.6. Dacă echipa de colectare e a cadavrelor, a găsit un cadavru al animalului pe care nu au ordin, animalul poate fi ridicat cu înștiințarea obligatorie a SCPA, care înregistrează mesajul în conformitate cu procedura stabilită și îi atribuie un număr de înregistrare, după care desfășoară colectarea cadavrului în conformitate cu cerințele prezentului Regulament.

30.1.7. Cadavrele de la persoane fizice și juridice, tot se preiau pe baza Actului de strângere a cadavrelor. Acest serviciu este prestat gratuit.

30.1.8. După colectarea cadavrului, el este transportat spre CÎSA pentru:

- 1) înregistrarea cadavrului în CÎSA;
- 2) procedura de examenare a cadavrului de către medicul veterinar;
- 3) emiterea actului de predare-primire a cadavrului
- 4) pentru primirea ordinului privind înhumarea coordonat în preventiv cu SCPA, sau trimiterea pentru păstrarea cadavrului pentru analize mai detaliate.

30.1.9. Echipei de colectarea cadavrele animalelor li se interzice:

- a) să se deplaseze la chemare fără să dețină ordinul privind colectarea cadavrelor de animale;

- b) să colecteze cadavrul oricărui alt animal, dacă acesta nu este specificat în ordinul pentru colectarea cadavrelor de animale;
- c) să accepte cereri directe, de la persoane fizice și juridice, pentru colectarea cadavrelor de animale;
- d) să-și însușească cadavrul oricărui animal și să-l vândă oricărei persoane fizice sau juridice.
- e) întreprinderea, de sine stătător, a oricăror acțiuni în privința cadavrelor animalelor.
- f) să facă proceduri de înhumare a animalelor fără: înregistrarea cadavrului în CÎSA, procedura de analiza a cadavrului de către medic veterinar, primirea ordinului pentru înhumarea coordonat în preventiv cu SCPA.

30.2. Înhumarea animalelor

30.2.1. Înhumarea animalelor are loc în ”groapa beccari” sau “crematoriu autorizat”, sub controlul obligatoriu și acordul în scris din partea SCPA.

30.2.2. Înhumarea animalelor, trebuie să fie conform ordinelor pentru înhumare de la SCPA și actului de deces. Teritoriul unde se află ”groapă beccari” trebuie să fie supravegheată video online permanent. Accesul la camerele video are permanent SCPA. Toate înregistrările video se păstrează minimum de 1 an.

30.2.3. Accesul la teritoriul unde se află ”groapă beccari” trebuie să fie strict limitat.

30.2.4. Cheile de la “groapa beccari”, se află în posesia permanentă și răspunderea conducerii SCPA.

30.2.5. Înhumarea în ”groapa beccari” se face prin:

- 1) semnătura obligatorie a reprezentantului organizației de strângere a cadavrelor în Registrul înhumării deținut de SCPA;
- 2) Prezentarea Ordinului pentru înhumarea;
- 3) Prin prezența obligatorie la procesul de înhumare a reprezentantului SCPA;
- 4) În Registrul de înhumare se înscriu următoarele date obligatorie: data și ora înhumării, nr. Ordinului pentru înhumare de la ce dată, și de cine emis; numele prenumele reprezentantului CÎSA care a adus animalul, specia animalului, numărul de animale și altă.

30.2.6. Reprezentantul SCPA trebuie să verifice dacă cadavrele animalelor aduse pentru înhumarea coincid cu animalele descrise în Ordinul pentru înhumarea. Să verifice numărul crotaliei și numărul microcipului, numărul animalelor. Să facă poze ale procesului.

30.2.7. Toată informația despre animalele înhumate se înregistrează în Registrul electronic online al animalelor înhumate, în termen de 24 de ore.

30.2.8. Înhumarea și întreținerea în ”groapa beccari”, se efectuează conform normelor sanitar-veterinare și ecologice ale Republicii Moldova.

Capitolul IV

Control, monitorizare și control public

31. Supravegherea video în CÎSA

31.1. În CÎSA vor fi instalate în mod obligatoriu camere de supraveghere video online, astfel încât să fie posibilă în mod clar vizualizarea:

- a) accesului și intrărilor în CÎSA;
- b) descărcarea animalelor din mijlocul de transport special;
- c) voliere, spațiile de îngrijire a animalelor și animalele deținute;
- d) tot teritoriul CÎSA.

31.2. Pe teritoriul CÎSA va fi stabilit cu marcaj special pentru locul de descărcare (pot fi câteva locuri) pentru mijlocul de transport special al animalelor. Descărcarea animalelor are loc numai atunci când autovehicolul staționează în acest loc de parcare și camerele de supraveghere pot fixa clar imaginile de descărcare a animalelor.

31.2. Camerele de supraveghere, menționate la punctele de mai sus trebuie să înregistreze în regim de 24 de ore. Înregistrările sunt stocate în CÎSA timp de 1 an

31.3. Înregistrările camerelor de supraveghere video, trebuie să fie disponibile în regim on-line reprezentanților SCPA.

31.4. Camerele de înregistrare video din pct. 31.1. lit. a), b) și c) sunt disponibile public permanent.

31.5. În cazul în care persoanele fizice sau juridice vor solicita instalarea de camere de supraveghere video, cu acoperirea costurilor necesare pentru achiziția, instalarea, funcționarea utilajului corespunzător din propriile resurse – SCPA va da acordul pentru asemenea acțiuni.

32. Evidența în CÎSA și azilul public

32.1. CÎSA este obligată să ducă evidența tuturor animalelor, proceselor, activităților, cheltuielilor și altor acțiuni din domeniul animalelor.

32.2. Toată evidența trebuie să fie obligatorie și în format electronic.

32.3. CÎSA este obligată să dețină următoarele registre și acte:

1) Registre și tabele

- a) Registrul de întreținere a animalelor în CÎSA;
- b) Registrul sterilizării animalelor;
- c) Registrul ordinelor primite de la SCPA și executarea lor;
- d) Raportul de capturare;
- e) Registrul Cererilor și executarea lor;
- f) Registrul cadavrelor;
- g) Registrul animalelor decedate de pe teritoriul CÎSA;
- h) Registrul animalelor dispărute de pe teritoriul CÎSA;
- i) Registrul animalelor adoptate;
- j) Registrul animalelor eliberate;
- k) Registre animalelor eutanasiate;
- l) Registrul animalelor sterilizare;
- m) Registrul vaccinării și deparatizării animalelor;
- n) Actul de predare-primire a animalelor;
- o) Act de deces a animalelor;
- p) Act de dispariția animalelor;
- q) Act de predare-primire a cadavrelor;
- r) Contract de adopție a animalelor;
- s) Contract de custodie;
- t) Fișa pentru animale;
- u) Alte registre și acte.

2) Evidența medicamentelor, materialelor și alte:

- a) Registrului de evidență a medicamentelor și vaccinurilor;
- b) Registrul de evidență a substanțelor utilizate la eutanasierea animalelor;
- c) Registrul de evidență a substanțelor toxice și substanțelor pentru măsurile de dezinfectare;
- d) Registrul de evidență a microcipurilor și a crotaliilor;
- e) alte registre și acte.

32.4. Toate Registrele care sunt menționate în Regulamentul dat, sunt elaborate de către SCPA.

32.5. Deținător de toate registre, mape, anchete și formulare electronice este SCPA.

32.6. Acces permanent online la toată informația din pct. 32.5 trebuie să aibă:

1) Consilierii municipali.

2) Consiliul de Supraveghere în domeniul animalelor.

32.7. Toate registrele pot fi în orice moment modificate de către SCPA, pentru optimizarea sau introducerea informației mai detaliate și pentru lucrul mai calitativ.

32.8. CÎSA, consilieri municipali sau organizațiile necomerciale pot propune modificări pentru optimizarea mai calitativă a registrelor sau procedurilor de evidență.

32.9. CÎSA sunt obligate să prezinte rapoarte lunare către SCPA, conținând date privind mișcarea animalelor în CÎSA:

- 1) numărul animalelor deținute la începutul și la sfârșitul lunii;
- 2) numărul animalelor capturate;
- 3) numărul animalelor primite;
- 4) animale care au fost returnate fostului stăpân;
- 5) animale care au fost transmise unui nou stăpân;
- 6) animale care au fost eliberate în habitatul obișnuit;
- 7) animalele care au fost transmise către azil sau organizațiile pentru protecția animalelor;
- 8) animalele sterilizate capturate și sterilizate de la proprietar.
- 9) animale care au decedat în momentul capturării, pe parcursul deținerii;
- 10) animale care au fost eutanasiate.
- 11) altele, după solicitarea SCPA

32.10. Medicul veterinar implicat în activitatea CÎSA, trebuie să țină evidența tuturor procedurilor medicale efectuate și să prezinte lunar către SCPA, rapoarte privind numărul de animale care au ajuns la punctul de deținere temporară cu leziuni și boli, animale care au fost supuse tratamentului, animalele care au fost sterilizate, vaccinate, deparazitate, marcate cu microcip, și alte.

32.11. Toate fișele de evidență se supun înscrierii în registrele electronice.

32.12. Documentația cu referire la animalele fără stăpân și acțiunile întreprinse cu referire la acestea, și evidența medicamentelor și a microcipurilor electronice se va păstra, de către CÎSA, pe toată durata vieții animalului minim 5 ani după predarea/eliberarea/deces.

32.13. Lunar CÎSA și/sau alt contractor, trebuie să prezinte actul lucrărilor efectuate, la care va fi atașat:

- 1) Raport de executare a ordinelor primite de la SCPA.
- 2) Linkuri la fișele animalelor capturate, sterilizate, eliberate, adoptate, cu foto și video despre animalul sau acțiunile întreprinse.
- 3) Alte acte confirmative solicitate de SCPA

32.14. Date necesare minime pentru registre, acte, și fișe, sunt stipulate în anexa nr.3.

33. Control public

33.1. În cadrul monitorizării implementării Regulamentului, pentru asigurarea transparenței, controlului cheltuielilor bugetului și respectării umanității față de animale, se introduce Controlul public asupra activității: CÎSA, azilului public, SCPA și Serviciilor privind capturarea și transportarea animalelor

33.2. Control public pot fi executat de către:

- 1) Consiliul de Supraveghere în domeniul animalelor.
- 2) Consilierii municipali;
- 3) Reprezentanții SCPA;
- 4) ANSA;
- 5) Organizațiile pentru protecția animalelor și membrii lor.
- 6) Voluntarii și reprezentanții societății civile, pot participa în controlul public, însoțiți de unii de reprezentanți din pct.33.2. subpct. (1-5) sus menționate.

33.2.1. Controlul public nu înlocuiește și nu interzice vizite simple a oricărui doritor, conform regimul de vizita al CÎSA.

33.3. Persoanele din pct. 33.2. au accesul deplin :

- a) La procedurile de prindere, transportare, întreținere, alimentare, sterilizare, eutanasiere, înhumarea și alte proceduri legate de animalele;
- b) La toate actele, registrele, rapoartele, privind activitatea CÎSA cu dreptul de a face copii;
- c) Să verifice pe toate animalele întreținute sau cadavrele lor.
- d) La toate încăperile în care sunt deținute animalele, sau care sunt utilizate pentru procedurile asupra animalelor sau sunt legați de activitatea CÎSA
- e) Se facă foto și video înregistrări a condițiilor de întreținere a animalelor sau altor activități legate de animale .

33.4. CÎSA sau alți Contractorii responsabili de capturarea, transportarea, sterilizarea (castrarea), deținerea animalelor fără stăpân sunt obligate să prezintă persoanelor din pct. 33.2. toată informația sau acces privind activitatea legată de animalele cu și fără stăpân.

33.5. Organizațiile pentru protecția animalelor și voluntarii au următoarele obligații în timpul vizitei CÎSA sau procedurilor legate de animale cu și fără stăpân.

33.5.1. Semnarea în jurnalul de vizită în CÎSA: data, ora, numele/prenumele, denumirea organizației și semnătura vizitatorilor;

33.5.2. Respectarea normelor sanitare și veterinare în punctul temporar de deținere și alte proprietăți ale serviciilor de gestionare a animalelor de companie;

33.5.3. În timpul vizitei, pot asista la orice proces, fără a împiedica activitatea personalului acestor instituții, cu excepția cazurilor în care activitățile acestuia pun în pericol viața animalului sau sunt încălcări

33.5.4. Organizațiile pentru protecția animalelor trebuie să prezinte acte confirmative ale organizației.

34. Drepturile și obligațiile SCPA și CÎSA privind transparența

34.1 Reprezentanții SCPA și CÎSA sunt obligați să informeze consilierii municipali, Consiliul de Supraveghere și societatea civilă fără a fi sancționați despre următoarele cazuri:

- 1) dacă sunt puse impedimente în activitatea lor de către conducerea sau persoane responsabile;
- 2) dacă se încalcă grav Regulamentul sau se sabotează, de orice parte a procesului, inclusiv și conducerea proprie;
- 3) dacă sa tergiversează lucrurile, procese, proiecte inițiative;
- 4) dacă exista hărțuiri la locul de muncă sau în activitatea lor;
- 5) dacă nu sunt chemați, înștiințați sau trimiși la întruniri, ședințe, comisii, dezbateri, grupuri de lucru, procese de elaborare a deciziilor, contractelor sau altor activități ce se referă la domeniul animalelor;
- 6) și alte activități ce se referă la domeniul lor.

34.2. SCPA și CÎSA, sunt obligați:

- 1) să conlucreze între ei;
- 2) să respecte regulamentul, strategiile, planurile și măsurile necesare;
- 3) să fie transparenți;
- 4) să fie deschiși pentru societatea civilă și să conlucreze cu ei;
- 5) sa fie receptivi;
- 6) sa fie umani față de animale;
- 7) să învețe și să se instruiască continuu în domeniul animalelor, cu și fără stăpân.

35. Răspunderea în CÎSA și SCPA

35.1. Conducerea și personalul CÎSA duce răspundere pentru:

- 1) viața, sănătatea și bunăstarea animalelor întreținute, capturate și primite;
- 2) pentru informația veridică în registrele și actele pe care le duc pentru animalele decedate;
- 3) animalele dispărute/fugite/decedate și adoptate. Dacă animalele dispar des sau sistematic, ele sunt considerați decedați.
- 4) pentru neprezentarea datelor la timp, sau neîndeplinirea registrelor și actelor la timp.

35.2 Personalul CÎSA duce răspunderea pentru:

- 1) implementarea strategiilor și planurilor privind animalele cu și fără stăpân;
- 2) neimplementarea Regulamentului
- 3) pentru refuzul de a prezenta informația solicitată;
- 4) pentru informația veridică în registrele și actele pe care le duc;
- 5) pentru neconlucrarea cu societatea civilă și SCPA;
- 6) pentru neîndeplinirea la timp sau necorespunzătoare a registrelor, tabelelor și actelor de evidență.

36. Consiliul de Supraveghere în domeniul Animalelor

36.1. Consiliul de Supraveghere în domeniul Animalelor (mai departe CSA), este organ independent pentru controlul implementării Regulamentului, strategiilor, proiectelor, planurilor de măsuri, și altor activități de către SCPA, CÎSA sau altor organizații implicați în domeniul animalelor cu și fără stăpân.

36.2. CSA este format din minim 4 consilieri municipali din diferite fracțiuni și partide, 3 reprezentanții de societatea civilă din domeniul protecției animalelor din care 2 din organizații de protecție animalelor și 1 voluntar din domeniul protecției animalelor. În caz, dacă se mărește numărul membrilor al CSA, numărul reprezentanților de societatea civilă în domeniul protecției animalelor trebuie să fie nu mai puțin de 40% din componența totală a CSA.

36.2.1. Organizațiile de protecția animalelor și voluntarii sunt aleși pe baza concursului și respectând cerințele din anexa nr.4 a prezentului Regulament.

36.2.2. În caz dacă, pentru includerea în CSA nu sunt destule organizații de protecția animalelor ele pot să fie înlocuite cu voluntarii și invers dacă lipsește numărul necesar de voluntari.

36.2.3. Componența CSA se aprobă de către Consiliul Municipal.

36.3. Atribuțiile CSA:

- 1) Verifică îndeplinirea Regulamentului de către Primăria, SCPA și CÎSA;
- 2) Verifică implementării proiectelor, programelor, strategiilor, și activității privind animalele cu și fără stăpân;
- 3) Efectuarea analizei strategiilor și măsurilor în domeniul animalelor cu și fără stăpân din mun. Bălți;
- 4) Verifică desfășurarea programului CSVME;
- 5) Înaintează propuneri pentru îmbunătățirea activității SCPA și CÎSA;
- 6) Primirea cererilor, notelor informative din partea angajaților SCPA, CÎSA, societatea civilă din domeniul animalelor dacă este împiedicarea activității lor sau sunt încălcări de către autoritățile sau alte.
- 7) Informează publicul despre activitatea sa;
- 8) Invita experți pentru analiza, propuneri și soluții;
- 9) Informează consiliu despre activitate CISA și SCPA, înaintează propuneri;
- 10) Organizează mese rotunde, întâlniri cu instituții de stat, SCPA, CÎSA, organizațiile necomerciale și voluntarii din domeniul animalelor;
- 11) Propune Consiliului Municipal îmbunătățire a strategiilor, planurilor sau bugetului local în domeniul animalelor;
- 12) Informează organe de poliția sau alte instituții despre încălcarea drepturilor animalelor sau omului;
- 13) Și altele.

36.5. Ședințele CSA sunt deschise;

36.6. Funcționalitatea detaliată al CSA este descrisă în anexa nr. 5 al prezentului Regulament.

37. Organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor

37.1. Organizațiile necomerciale care activează în domeniul protecției animalelor au dreptul:

- 1) la toate drepturile prevăzute în pc. 33
- 2) să inițiază, să elaborează proiectele de acte normative privind deținerea și protecția animalelor
- 3) să participe la elaborarea actelor, proiectelor, strategiilor ce se referă la animalele cu și fără stăpân.
- 4) să inițieze controale, să participe și să documenteze în cadrul vizitelor de verificare privind respectarea prevederilor prezentului Regulament de către persoanele juridice și fizice.

37.2. Contribuie la organizarea și desfășurarea măsurilor de informare a populației: prelegeri tematice, seminare, conferințe, expoziții, în scopul asigurării educației populației despre tratamentul uman al animalelor.

37.3. Promovează sterilizarea, microciparea și înregistrarea animalelor.

37.4. Promovează voluntariatul.

37.5. Participă la luarea deciziilor care necesită discuții colegiale și consultații profesionale privind atitudinea față de animale și protecția lor de cruzime.

38. Organizațiile locative și alte organizații

38.1. Organizațiile locative, indiferent de forma de proprietate și subordonare (inclusiv întreprinderile de gestionare a fondului locativ, departamentul de locuințe, condominiile, asociațiile) Asociațiile de proprietari de apartamente privatizate (APAP), Cooperativele de locuințe și construcții (CLC), Asociațiile coproprietarilor în condominiu (ACC) și ÎM "GLC Bălți", administrațiile piețelor, magazinelor, cantinele, cafenelele, barurile, restaurantele, taberele, sanatoriile, cooperativele de construcții de garaje, parcările, comandanții de cămine:

38.2. Întreține curățenia în curțile și teritoriile adiacente.

38.3. sunt obligați în scopul evitării aglomerării animalelor de companie fără supraveghere, să ia măsuri pentru întreținerea terenurilor cu containere pentru colectarea deșeurilor menajere solide în starea sanitară cuvenită,

38.4. Anunță SCPA despre prezența câinilor fără crotalii pe teritoriul deservit, asistând la capturarea acestora.

38.5. Acordă asistență în efectuarea măsurilor antiepidemice.

38.6. Informează SCPA despre numărul de animale de companie deținute pe teritoriul care aparține întreprinderii respective de gestionare a fondului locativ.

38.7. Informează autoritățile competente cu privire la încălcarea prevederilor prezentului Regulament, în scopul atragerii la răspundere a proprietarilor de animale.

39. Controlul respectării Regulamentului cu și fără stăpân din mun. Bălți

39.1. Controlul respectării Regulilor să desfășoare de către:

- 1) Autoritatea administrației publice locale;
- 2) SCPA;
- 3) Consiliul de Supraveghere în domeniul animalelor;
- 4) Inspectoratul de poliție Bălți;
- 5) Direcției Teritoriale pentru Siguranța Alimentelor Bălți;
- 6) Societatea Civilă;

40. Responsabilitatea proprietarilor animalelor de companie pentru nerespectarea acestor Reguli

40.1. Pentru cruzimea față de animale, nerespectarea prezentului, proprietarii animalelor poartă răspundere contravențională sau penală în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova

40.2. Daunele cauzate sănătății cetățenilor sau daunele cauzate bunurilor de către animalele de companie vor fi rambursate, în modul prevăzut de lege, din contul proprietarului animalului.

41. Dispoziții finale

41.1. Regulamentul intră în vigoare, după aprobarea de către Consiliul municipal al mun. Bălți și publicarea pe pagina oficială a Registrului de stat al actelor locale

41.2. Prezentul Regulament este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice de pe teritoriul municipiului Bălți.

41.3. Regulamentul poate fi modificat în cazul apariției unor noi circumstanțe, în conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional.

Rasele de câini care necesită o responsabilitate specială

№	Denumirea rasei
1.	SAINT MIGUEL CATTLE DOG
2.	ATLAS MOUNTAIN DOG (AIDI)
3.	AMERICAN BULLDOG
4.	AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER
5.	DOGO ARGENTINO
6.	DOGUE DE BORDEAUX
7.	BERGER DE BEAUCE
8.	BROHOLMER
9.	ROMANIAN BUCOVINA SHEPHERD
10.	BULLMASTIFF
11.	BOERBOEL
12.	BANKHAR DOG
13.	DOBERMANN
14.	PRESA CANARIO
15.	CAUCASIAN SHEPHERD DOG
16.	PRESA CANARIO
17.	KANGAL SHEPHERD DOG
18.	ITALIAN CANE CORSO
19.	CASTRO LABOREIRO DOG
20.	KOMONDOR
21.	KARST SHEPHERD DOG
22.	KUVASZ
23.	LEONBERGER
24.	MAREMMA AND THE ABRUZZES SHEEPDOG

25.	MAJORCA SHEPHERD DOG
26.	MASTIFF
27.	SPANISH MASTIFF
28.	PYRENEAN MASTIFF
29.	TIBETAN MASTIFF
30.	MOSCOW WATCHDOG
31.	BOXER
32.	GREAT DANE
33.	NEAPOLITAN MASTIFF
34.	BELGIAN SHEPHERD DOG
35.	EAST EUROPEAN SHEPHERD
36.	DUTCH SHEPHERD DOG
37.	WHITE SWISS SHEPHERD DOG
38.	GERMAN SHEPHERD DOG
39.	TATRA SHEPHERD DOG
40.	PORTUGUESE SHEEPDOG
41.	ROMANIAN CARPATHIAN SHEPHERD DOG
42.	RAFEIRO OF ALENTEJO
43.	RHODESIAN RIDGEBACK
44.	ROTTWEILER
45.	ST.BERNARD
46.	SAARLOOS WOLFHOND
47.	SLOVAKIAN CHUVACH
48.	CENTRAL ASIA SHEPHERD DOG
49.	BOSNIAN AND HERZEGOVINIAN-CROATIAN-SHEPHERD DOG
50.	TOSA
51.	FILA BRASILEIRO
52.	RUSSIAN BLACK TERRIER
53.	CIMARRON URUGUAYO

54.	CZECHOSLOVAKIAN WOLFDOG
55.	BOHEMIAN SHEPHERD DOG
56.	SHAR PEI
57.	YUGOSLAVIAN SHEPHERD DOG-SHARPLANINA
58.	ESTRELA MOUNTAIN DOG
59.	SOUTH RUSSIAN SHEPHERD DOG
60.	Metișii raselor din pct. 1-59

Lista raselor de câini potențial periculoși interzise pentru reproducere

1.	AKBASH DOG
2.	AMERICAN BANDOG
3.	CAMPEIRO BULLDOG
4.	BULLY KUTTA
5.	ALAPAHA BLUE BLOOD BULLDOG
6.	AMERICAN BANDOG
7.	WOLFD OG HYBRID
8.	WOLFD OG
9.	GULL DONG
10.	BULLMASTIFF
11.	AMERICAN PIT BULL TERRIER
12.	Metișii raselor din pct. 1-11

Terenuri pentru plimbarea animalelor de companie

Terenurile pentru plimbarea câinilor trebuie să fie amplasate în zonele publice ale microraiionului, sub linii electrice cu o tensiune de cel mult 110 kW. Amplasarea terenurilor pe teritoriile complexului natural ar trebui să fie coordonată cu organele de gestionare a naturii și de protecție a mediului.

Mărimea terenurilor de plimbarea câinilor, situate în zone rezidențiale, este recomandată să fie de 400-600 m², în alte zone - până la 800 m². În condițiile dezvoltării existente, este permisă acceptarea unei dimensiuni reduse a terenurilor pe baza posibilităților teritoriale disponibile. Accesibilitatea terenurilor trebuie să fie asigurată nu mai mult de 400 m. Pe teritoriul microraiionelor cu clădiri rezidențiale dense - nu mai mult de 600 m.

Distanța de la granița amplasamentului până la ferestrele clădirilor rezidențiale și publice trebuie să fie de cel puțin 25 m. Lista obligatorie a elementelor de îmbunătățire complexă pe teritoriul zonei de plimbare a câinilor include:

- diferite tipuri de acoperire,
- garduri,
- bancă (cel puțin),
- urna (cel puțin),
- echipamente de iluminat și informative.

Se recomandă asigurarea amenajării teritoriului perimetral. Acoperirea suprafeței destinate plimbării trebuie să fie nivelat și să asigure un drenaj bun, să nu traumeze membrele animalelor (gazon, nisip, nisip și sol) și, de asemenea, să fie convenabilă pentru curățarea și reînnoirea regulată.

Suprafața terenului, destinată proprietarilor de câini, trebuie să fie proiectată cu un tip de acoperire dur sau combinat (plăci încastrate în gazon etc.). Accesul către amplasament trebuie să fie asigurat cu o suprafață dură. Împrejmuirea terenului, ca regulă, trebuie să fie realizată în plasă metalică ușoară cu o înălțime de cel puțin 1,8 m.

Distanța dintre elementele și secțiunile gardului, marginea inferioară a acestuia și solul nu trebuie să permită animalului să părăsească terenul sau să-și provoace rănirea.

Pe teritoriul terenului, trebuie să fie amplasat un stand informativ, cu regulile de utilizare a acestui teren. Amenajarea teritoriului este recomandată pentru a proiecta din plantații dense perimetrare de arbuști înalți sub formă de gard viu sau peisaj vertical.

Terenuri pentru dresaj

Terenurile pentru dresaj trebuie să fie prevăzute în fiecare microraiion al orașului (minimum 1-2 terenuri). Acestea trebuie să fie la cel puțin 50 m distanță de la clădirile rezidențiale și publice. Amplasarea terenurilor pe teritoriile complexului natural trebuie să fie coordonată cu organele autorizate de gestionarea naturii și de protecție a mediului. Dimensiunea terenului trebuie să fie minim de 70 m la 30 m (200 m² .).

Lista obligatorie a elementelor de îmbunătățire complexă a terenurilor pentru dresaj include:

- acoperire (moale) sau gazon;
- gard;
- bănci și urne (cel puțin 2 pe teren);
- stand informativ;
- echipamente de iluminat;

- echipament special pentru dresaj.

Suprafața destinată dresajului trebuie să aibă o acoperire nivelată care să asigure un drenaj bun, să nu traumeze membrele animalelor (gazon, nisip, nisip și sol) și, de asemenea, să fie convenabilă pentru curățarea și reînnoirea regulată. Împrejmuirea terenului, ca regulă, trebuie să fie realizată din plasă metalică ușoară cu o înălțime de cel puțin 2 m.

Distanța dintre elementele și secțiunile gardului, marginea inferioară a acestuia și solul nu trebuie să permită animalului să părăsească terenul sau să-și provoace rănirea.

Terenurile pentru dresaj trebuie să fie înzestrate cu utilaj și echipamente educaționale, de antrenament, sportive, cu acoperiș de protecție de la precipitații, o încăpere termoizolată pentru depozitarea inventarului, echipamentului și odihna instructorilor.

Registre, tabele, acte - pentru evidența în CÎSA și SCPA

1) Registre și tabele

a) Registrul de întreținerea animalelor în CÎSA

conține: *data intrării animalului, id animalului adresa de capturare, sector, nr. ordinului, nr și culoarea crotaliei, nr. microcipului, specie animalului, gen, gestanta sau nu, data vaccinării, procesele ulterioare, eliberarea, adopție, decesul. date pentru aceste procese, actul confirmativ, poza animalului, nr. volierului, cauza capturării și altele.)*

b) Registrul sterilizării animalelor

conține: *numărul, gen. nr. crotaliei, nr microcipului, data sterilizării, cine a sterilizat, data eliberării perioadă întreținerii, foto animalului înaintea de sterilizarea, în timpul sterilizării, după, poza din fața, cu nr crotaliei și microcipului*

c) Registrul ordinelor primite de la SCPA și executarea lor

conține: *numărul ordinului, data primirii. Adresa pentru capturarea, scopul capturării, numărul animalelor, contactele persoanei care va arăta câini și altele)*

d) Raportul de capturare,

conține: *data, numărul ordinului, numărul animalelor capturate, cauza dacă nu au capturat, altă informație)*

e) Registrul apelurilor, Cererilor și executarea lor

conține: *data, număr de serie, adresa, descrierea cazului, numele prenumele persoanei, numărul de contact, situație cu executarea (dat ordin de capturarea și numărul lui. altă informație)*

f) Registrul cadavrelor aduse

conține: *data, adresa aflării cadavrului, specie animalului, nr. crotaliei, nr, microcipului, cauza decesului, descrierea cazului, poza animalului, altă informație)*

g) Registrul animalelor decedate și dispărute de pe teritoriul CÎSA

conține: *data, specie animalului, nr, crotaliei, nr. microcipului, cauza morții, nr volierului, cine a găsit animalul, poza animalului)*

h) Registrul animalelor adoptate

conține: *data adopției, specie, nr. crotaliei, nr. microcipului, nr. actului de adopție, adresa și contacte persoanei care a adoptat, să fie stipula animalul sterilizat/nesterilizat, a fost luat pentru casa privată sau apartament, și altele)*

- Registrul animalelor eliberate
- Registre animalelor eutanasiate
- Registrul animalelor sterilizare
- Alte acte registre.
- Fișele și actele:

- **Fișa de evidență a animalului**

conține: nr. ID al animalului, gen, culoarea, nr. microcipului, nr. crotaliei, nr. ordinului de capturare/actului de primire, sterilizat/nesterilizat, data vaccinării și denumirea vaccinei.

- **Actul de sterilizare a animalelor**

conține: data sterilizării, ID animalului, numărul microcipului, numărul crotaliei, culoarea crotaliei, gen, cine a făcut sterilizarea, metoda sterilizării cusătura laterală/sai pe linia albă, semnătura medicului

- **Actul de eutanasierea**

conține: data eutanasierii, ora eutanasierii, cauză eutanasierii, id animalului, nr. microcipului, nr. crotaliei, gen, numele prenumele doctorului care a făcut eutanasierea, cu ce medicamente a fost făcută procedura de eutanasierea, cine a asistat la procedura, acte confirmative care sunt dovadă necesității eutanasierii, decizia comisiei de eutanasierea conform Regulamentului dat.

- **Act de deces a animalelor**

conține: numărul actului, data decesului, ID animalului, numărul și culoarea crotaliei, nr. crotaliei, gen, nr. ordinului de capturare/actului de primire, indicarea locului unde a decedat animalul, martorul sau cine a depistat cadavru, cauza detaliată a decesului, numele/prenumele/semnătura medicului veterinar. Anexe: poza animalului, actul de autopsie, nota explicativă de la persoana responsabilă de supravegherea animalului.

- **Acte de fugirea/dispariția a animalelor**

conține: numărul actului, data decesului, ID animalului, numărul și culoarea crotaliei, nr. crotaliei, gen, nr. ordinului de capturare/actului de primire, cine a depistat dispariția, cauza detaliată a animalului dispărut, cine a confirmat dispariția, numele/prenumele/semnătura persoanei responsabile, Nota explicativă de la persoana responsabilă cu indicarea (cum totul sa intamplat, din care cauză a dispărut, ce a fost întreprins și altele)

- Actul de predare-primire animalelor
- Act de predare-primire cadavrelor
- Contract de adopție animalelor
- Contract de custodie
- Fișa pentru animale
- Alte acte

3) Evidența medicamentelor, materialelor și alte:

- registrului de evidență a medicamentelor și vaccinurilor;
- registrul de evidență a substanțelor utilizate la eutanasierea animalelor;
- registrul de evidență a substanțelor toxice și substanțelor pentru măsurile de dezinfectare;
- registrul de evidență a cipurilor electronice.
- Registrul vaccinării și deparatizării animalelor
- alte registre și acte.

**Procedura de selectarea reprezentanților de protecția animalelor și voluntari în
înluderea în Consiliul de supravegherea din domeniul animalelor și Comisia de
eutanasierea.**

1. Selectarea candidaților pentru includerea în Consiliul de supravegherea din domeniul animalelor (mai departe CSA) și Comisia de eutanasierea (mai departe CE), se realizează prin evaluarea conformității acestora cu cerințele de calificare în baza datelor autobiografice transmise și urmată de un interviu.
2. Organizațiile și voluntarii pentru includerea în CSA și CE, trebuie să corespundă următoarelor cerințe:
  - 1) Organizațiile pentru protecția animalelor
    - a) să fie înregistrate oficial;
    - b) să fie din Republica Moldova;
    - c) să aibă 3 ani minim de activitate ce se referă la protecția animalelor;
    - d) să nu fie implicați în cazuri de cruzimea față de animale;
    - e) să aibă portofoliul bun și experiența în domeniul protecției animalelor, care se poate fi dovedită și confirmată;
    - f) să cunoască Regulamentul animalelor cu și fără stăpân din mun Bălți.
  - 2) Voluntarii:
    - a) să fie din mun. Bălți;
    - b) să prezinte CV personal;
    - c) să aibă 3 ani minim de activitate ca voluntar în domeniul protecției animalelor cu și fără stăpân;
    - d) Să prezinte 30 de semnături locuitorilor din orașul Bălți de susținere a candidaturii săi cu următoarea informație: numele prenumele sustinatorului, adresa de locuirea, contacte, ocupația, semnătura. Semnăturile trebuie să includă și semnăturile voluntarilor din Bălți;
    - e) să aibă portofoliul bun și experiența în domeniul voluntariată în domeniul animalelor de companie, care se poate fi dovedită și confirmată;
    - f) să cunoască Regulamentul animalelor cu și fără stăpân din mun Bălți;
    - g) să nu fie implicat în cazurile de cruzimea față de animale.
3. Persoanele care doresc să devină membrii CSA și CE trebuie să perfecteze o declarație, inclusiv, consimțământul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, și cererea de participare în concurs anexând CV și actele necesare.
4. Documentele se examinează de către Comisia de concurs (mai departe Comisia), aprobată prin dispoziția primarului municipiului Bălți. - de Consiliul Municipal
5. În componența Comisia de concurs, intră un președinte, un secretar și membri de până la 7 persoane dintre reprezentanții Consilierilor municipali din diferite partide și fracțiuni. În comisia pot fi incluși și reprezentanții organizațiilor necomerciale pentru protecția animalelor sau specialiștilor din domeniul animalelor.
6. Primăria în baza solicitărilor consilierilor municipali plasează pe site-ul oficial al primăriei o notificare despre începerea procedurii de concurs pentru selectarea

membrilor din societatea civilă din domeniul animalelor în componența CSA și CE pentru o perioadă de cel puțin 10 zile lucrătoare. Anunțul trebuie să conțină informații cu privire la termenul limită și adresa pentru înaintarea propunerilor de candidați către Consiliu.

7. În termen de cel mult 5 zile de la data limită de acceptare a documentelor, Comisia își desfășoară o ședință la care se examinează documentele depuse de către candidați, analizând corespunderea acestora cerințelor stabilite pentru membrii Consiliului.
8. Ședința Comisiei este considerată deliberativă dacă sunt prezenți cel puțin două treimi din membri.
9. Ședințele Comisiei sunt deschise
10. Membru Comisiei are drept de a se familiariza cu orice materiale prezentate pentru participare la concurs și de a solicita informații suplimentare.
11. Membru Comisiei este obligat să păstreze confidențialitatea și să fie obiectivi la examinarea documentelor.
12. Un membru al Comisiei poate fi prezent la o ședință a Consiliului, dar nu poate participa la luarea deciziei în cazul în care există un conflict de interese, dacă el sau soțul, copiii, părinții acestuia sunt considerați candidat la calitatea de membru în CSA sau CE.
13. Candidații care au depus documente executate corespunzător sunt evaluați de Comisia cu atribuirea de puncte (de la 0 la 5) conform criteriilor specificate în punctul 2 din prezenta Anexa
14. Documentele depuse se evaluează la punctele de la 0 la 5 separat de către fiecare membru al Comisiei, iar evaluarea se consemnează în proces-verbal. Media aritmetică a notelor acordate de membrii Comisiei este considerată nota finală la concursul de documente.
15. Candidații care primesc un punctaj final până 3 la depunerea documentelor sunt eliminați din concurs.
16. Dacă concursul de documente au promovat mai puțin de 3 de candidați, concursul continuă în baza dispoziției primarului mun. Bălți. - procesului verbal al Comisiei
17. Interviu se desfășoară în cel mult 3 zile lucrătoare de la data concursului de documente.
18. Lista candidaților admiși la interviu, data, ora, locul și formatul interviului sunt postate pe site-ul oficial al Primăriei mun. Bălți. Totodată, candidaților li se anunță personal data, ora, locul și formatul interviului prin e-mail/telefon.
19. La alegerea întrebărilor, Comisia ține cont de specificul activității CSA, CE și Cunoașterea Regulamentului privind animalele de companie cu și fără stăpân din mun. Bălți
20. Se pun întrebări candidaților pentru a obține informații despre:
  - a. motivația pentru calitatea de membru al CSA și CE
  - b. experiența și competența profesională;
  - c. gândire analitică/critică;
  - d. exprimarea clară și logică;
  - e. calități profesionale și personale;
  - f. buna reputație etc.

21. Nu se pot pune întrebări cu privire la religia, naționalitatea, situația financiară și originea sa socială sau întrebări care pot fi considerate discriminatorii pe criterii de sex.
22. Răspunsurile la interviu sunt evaluate la punctele de la 0 la 5 separat de către fiecare membru al Comisiei, iar aprecierea se consemnează în procesul-verbal. Media aritmetică a notelor acordate de membrii Comisiei este considerată nota finală la interviu.
23. Candidații care primesc un interviu cu nota finală sub 3 sunt eliminați din concurs.
24. Media aritmetică a notelor finale acordate la concursul de acte și la interviu este considerată nota finală la concurs.
25. În egală măsură, se acordă prioritate reprezentanților voluntarilor și organizațiilor de protecția animalelor.
26. Candidații cu cele mai multe puncte sunt propuși de Comisia pentru includerea în CSA și/sau CE.
27. În cazul în care numărul candidaților care au promovat concursul depășește numărul membrilor din CSA și/sau CE, aceștia sunt incluși în lista candidaților supleanți al CSA și/sau CE.
28. Selectarea candidaților care au obținut același număr de puncte se efectuează prin votul deschis cu majoritatea simplă de voturi a membrilor Comisiei prezenți la ședință. În caz de egalitate de voturi, votul președintelui Comisiei este decisiv.
29. Se consemnează decizia Comisiei privind candidații. Proces-verbal este semnat de președintele și secretarul Comisiei.
30. Procesul-verbal al ședinței Comisiei, supus semnării președintelui, trebuie să conțină:
  - a. componența cantitativă și personală a Comisiei care a participat la ședință;
  - b. lista candidaților care participă la selecția competitivă;
  - c. conformitatea candidaților cu cerințele stabilite și depunerea unui set complet de documente;
  - d. o decizie de respingere a unui candidat, indicând motivele respingerii acestuia;
  - e. rezultatele votului pentru fiecare candidat.
31. Concursul se consideră încheiat după semnarea procesului-verbal de ședință de către secretar și președintele Comisiei. Proces-verbal, după semnarea lui, în termen de 3 zile lucrătoare este publicat pe site-ul oficial al primăriei mun. Bălți.
32. În baza rezultatelor concursului Comisia întocmește proces verbal proiectul de dispoziție a primarului municipiului Bălți privind aprobarea componenței nominale a Consiliului.
33. După emiterea dispoziției primarului de aprobare a componenței nominale a Consiliului, Comisia transmite candidaților o înștiințare privind includere sau refuz de includere în componența Consiliu, indicând motive.
34. Membrii CSA sau CE aprobați prin dispoziția primarului municipiului Bălți primesc legitimații care le confirmă statutul.
35. Atribuțiile unui membru al CSA/CE sunt valabile 4 ani. După expirarea termenului de validare, primarul mun. Bălți dizolvă (Consiliul Municipal) prin

dispoziția (decizia) sa și inițiază procedura de selectare a candidaților pentru formarea Consiliului conform prezentului Regulament

36. Atribuțiile unui membru al CS/CE pot înceta înainte de termen dacă acesta depune o cerere de retragere din CSA/CE - prin hotărârea majorității simple a membrilor CSA sau CE, sau în caz de încălcare a legilor sau intereselor comunității locale, precum și participarea acestuia la activitățile organelor anticonstituționale, confirmate prin decizia autorității judiciare care a intrat în vigoare.
37. În cazul formării posturi vacante de membri ai CSA/CE în componența acestuia sunt incluși pe rând candidații din lista suplanta de candidați ai CSA/CE. În cazul în care nu există/s-a epuizat candidați pe lista suplianților, procedura de selectare a candidaților se realizează prin organizarea unui concurs în conformitate cu prezenta Anexă.

1. Funcționarea consiliului de supraveghere din domeniul animalelor

- 1.1. Ședințele Consiliului de supraveghere din domeniul animalelor (CSA) se convoacă la necesitate, dar nu mai rar de o dată la trei luni.
- 1.2. Consiliul poate fi convocat la ședințe extraordinare la solicitare a cel puțin 2 dintre membrii Consiliului.
- 1.3. Ședințele CSA sunt convocate și conduse de către coordonator, iar în lipsa acestuia - de către coordonatorul adjunct, care stabilește ordinea de zi a ședințelor de comun acord cu membrii Consiliului.
- 1.4. Ședința CSA este deliberativă dacă la ea sînt prezenți majoritatea membrilor aprobați.
- 1.5. Ședințele CSA se desfășoară în sediul primăriei sau al unei instituții de învățămînt, de sănătate, de alimentație publică, organizație non-profit, sau online în ziua și ora desemnată a ședinței.
- 1.6. Deciziile CSA se aprobă cu votul majorității membrilor prezenți.
- 1.7. Membrul CSA poate fi prezent la o ședință a Consiliului, dar nu poate participa la luarea deciziilor în cazul în care există un conflict de interese, și anume:
  - a. dacă el sau soția (soțul), copiii, părinții sunt interesați financiar de problema luată în considerare;
  - b. dacă este reprezentantul unei întreprinderi, instituții, organizații sau al sucursalelor și reprezentanțelor acestora asupra cărora se ia decizia.
- 1.8. Deciziile CSA se remit spre publicare pe pagina oficială a primăriei mun. Bălți în termen de 5 zile lucrătoare după ședința CSA.
- 1.9. Opinii separate ale membrilor Consiliului pe marginea problemelor discutate pot fi anexate la procesul-verbal al ședinței.
- 1.10. În cazul în care pe parcursul ședințelor intervine o problemă de procedură care nu este reglementată de normele prezentului Regulament, aceasta se decide de către coordonator, ținând cont de opiniile membrilor Consiliului.
- 1.11. Reprezentanții CSA informează Consiliul Municipal din Bălți despre deciziile, rapoarte, situații din domeniul animalelor din mun. Bălți pentru informarea și luarea deciziilor.
- 1.12. Reprezentanții CSA pot iniția controale, privind implementarea Regulamentului privind animalele de companie cu și fără stăpân din mun. Bălți, strategiilor deciziilor al Consiliului Municipal, Activitatea Secției de control și protecției animalelor și Centrului de adăpost animalelor fără stăpân din mun. Bălți
- 1.13. Să apeleze la organele de politie, anticorupție, ANSA și alte instituții la depistarea încălcărilor privind activitatea CÎSA sau SCPA

2. Prima ședință de constituire a CSA

- 2.1. Președintele CSA convoacă membrii CSA la prima ședință
- 2.2. Procesul-verbal al primei ședințe a CSA și decizia privind alegerea coordonatorului, coordonatorului adjunct și secretarului se întocmesc de către secretarul CSA.

2.3. Coordonatorul, coordonatorul adjunct și secretarul sunt aleși cu votul majorității membrilor aleși ai CSA. Atribuțiile coordonatorului, adjunctului său și ale secretarului Consiliului

2.4. Coordonatorul are următoarele atribuții:

- a. convocarea și desfășurarea ședințelor CSA;
- b. asigurarea formării ordinii de zi a ședințelor CSA;
- c. informarea Consiliului municipal Bălți despre problemele identificate în comunitate și propuneri de rezolvare a lor;
- d. reprezentarea CSA în fața autorităților, instituțiilor publice și private și a massmedia;
- e. îndeplinirea și altor atribuții încredințate de către Consiliu

2.5. Principalele atribuții ale coordonatorului adjunct sunt:

- a. înlocuirea coordonatorului în cazul absenței acestuia la toate activitățile CSA;
- b. pregătirea rapoartelor privind activitatea CSA;
- c. îndeplinirea și altor atribuții încredințate de către CSA.

2.6. Principalele atribuții ale secretarului sunt:

- a. asigurarea organizării ședințelor CSA;
- b. informarea membrilor CSA cu privire la problemele ce vor fi discutate la ședințele CSA;
- c. implementarea lucrărilor de birou ale CSA (întocmirea proceselor-verbale, a altor documente privind activitățile CSA, perfectarea și distribuirea documentelor necesare înainte și după ședințele CSA);
- d. numărarea și evidența voturilor la ședințele CSA;
- e. îndeplinirea altor sarcini de asigurare a activității CSA.

2.7. Atribuțiile membrilor CSA:

- a. participarea la ședințele CSA;
- b. formularea propunerilor pentru ordinea de zi a ședințelor;
- c. efectuarea de sondaje de opinie publică, prezentarea de studii și/sau evaluări proprii etc. despre probleme legate de specificul activității CSA;
- d. înaintarea solicitărilor de fonduri/sprijin caritabil de la instituții, asociații necomerciale și agenți economici pentru proiecte legate de activitatea CSA;
- e. înaintarea propunerilor coordonatorului privind convocarea ședințelor extraordinare ale CSA;
- f. înaintarea întrebărilor raportorilor în cadrul ședințelor, prezentarea propriei viziuni asupra rezolvării problemelor discutate;
- g. participarea la întocmirea și prezentarea rapoartelor, informațiilor etc.;
- h. îndeplinirea altor sarcini de asigurare a activității CSA.

2.8. Membrii CSA pot asista la ședințele comisiilor consultative de specialitate și ședințele ordinare, extraordinare ale Consiliului municipal.